

Ako by sa mala mestská časť starať o seniorov, ľudí bez domova, sociálne a zdravotne znevýhodnených? Aké zázemie treba vytvoriť pre rodiny s deťmi, či pre mládež? Na to všetko by mal dať odpoveď dôležitý dokument, na ktorom pracuje oddelenie sociálnych vecí.

PETRŽALKA PRIPRAVUJE KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

STR. 14 - 15

Číslo 6/2023 | Ročník 5 | Jún 2023 | petrzalka.sk

Petržalka chce postupne opraviť športové areály všetkých jedenástich základných škôl. | Foto: Ivana Vrabľová

NA GESSAYOVEJ VYRÁSTOL BEŽECKÝ OVÁL ČÍSLO PÄT

STR. 11

EDITORIÁL: ŠPORTOVÁ HALA PANKÚCHOVA DOSTALA ZELENÚ

Mestská časť začiatkom júna - po náročnej príprave a v snahe čo najviac vyhovieť miestnym, rodičom detí, športovcom i verejnosti - získala právoplatné stavebné povolenie na alternatívne umiestnenie športovej haly v areáli jej základnej školy na Pankúchovej ulici. Moderné a zelené športovisko tak aj vďaka dotácii 1,2 milióna eur od ministerstva investícií vy-

rastie neďaleko PumpParku Petržalka v správe OZ Pedal na Haanovej ulici.

Konečne tak začíname s otáčaním veľkého trávnatého ihriska v správe FC Petržalka a verím, že v priebehu pár mesiacov sa všetci spoločne stretieme na slávnostnom otvorení multifunkčnej haly, vďaka ktorej naša Petržalka po rokoch privíta svoje športové kluby späť doma.

STR. 6

Viola Holzhauserová
referát
investičných
činností MiÚ
Petržalka

PETRŽALSKÍ ÚRADNÍCI MEDZI NAMI

Za to, že je Petržalka zeleným sídliskom, vďačí aj zbernému dvoru. Na Ulici Ondreja Štefanka ho Petržalčania nájdu už od marca 2009.

STR. 4 - 5

ANI VÁM NEODVIEZLI SMETI?

V Petržalke pre zle zaparkované vozidlá nebolo možné odviezť odpad v takmer 580 prípadoch, pričom k najproblémovjším patrí lokalita Starý Háj, z ulíc je to Lietavská 2-6.

STR. 12

POTKANY A HOLUBY SÚ PREŠIBANÉ A VYTRVALE

Ako sa brániť proti premnoženiu škodcov? Nekrmiť a udržiavať poriadok.

STR. 13

NOVINY NAŠA PETRŽALKA NÁJDETE AJ NA INTERNETE.
NASKENUJTE QR KÓD A ČÍTAJTE ONLINE

VŽDY S PRIAMYM POHĽADOM A USMIATA. JANKA NÁM BUDE CHÝBAŤ

Celý život sa snažím riadiť heslom, že veci sa dejú tak, ako sa diať majú. Potom sa však stane niečo ako minulý týždeň a vidím, že občas sa dejú aj veci, ktoré by sa nikdy stať nemali, lebo sú strašne nespravodlivé. Nečakané úmrtie bývalej prvej vicestarostky Petržalky, mojej zástupkyne, kolegyne, ale hlavne kamarátky a dobrého človeka Janky Hrehorovej, bolo presne také.

Viac ako desať rokov pôsobím v komunále, lebo som presvedčený, že aj na Slovensku sa dajú veci meniť. Za toto obdobie som stretol viacero ľudí, ktorí chceli zlepšiť túto krajinu.

Niektorí to po čase vzdali, lebo je to dlhá, neľahká a často nevdáčna cesta. Nepoznám veľa takých, ktorí za celý ten čas robili veci pre druhých a nestratili pritom presvedčenie a nasadenie zlepšovať ich životy. Janka k týmto ľuďom patrila.

O to smutnejšie je, že jej nebolo umožnené v tom pokračovať. Určite by s rovnakým nasadením pokračovala v práci na tom, čo považovala za správne a dôležité, hoci to často robila na úkor seba a aj na úkor svojej rodiny. Zapálená pre vec, nielen s túžbou, ale i plánom ako na to. Odhodlaná v mene správnej veci obetovať kúsok seba v prospech celej komunity. Vždy s úsmevom a priamym pohľadom.

Bola jednou z tých, ktorí vystúpili zo svojej komfortnej zóny, lebo chcela zásadnejšie meniť veci vo svojom okolí. Aj preto z neziskového sektora vkročila do tvrdého a nie vždy férového politického ringu. Za celých tých osem rokov pôsobenia v miestnom a päť rokov v župnom zastupiteľstve, ako aj za štyri roky na pozícii petržalskej vicestarostky Janka nielen vydržala, ale aj obstála. V minuloročných voľbách už ani nechcela znovu kandidovať, no urobila to, lebo som ju o to poprosil. A keď ju ľudia nezvolili, prišla s úsmevom, že je vlastne rada a že to tak malo byť.

Janka, nikdy nezabudnem na Tvoju vytrvalú snahu porozumieť ve-

ciam, aby si pochopila nedostatky a horlivo začala pracovať na ich náprave. Ďakujem, že si stála pri mne, že si stála pri nás a že si stála pri našich petržalských komunitách. V mene všetkých by som Ti chcel odkázať, že na Tvoju prácu v sociálnej oblasti, zelených témach a kultúre sa pokúsime nadviazať. Že v nej budeme ďalej pokračovať tak, aby si sa za nás nikdy nehanbila. Aby sme Ťa nikdy nesklamali.

Netajím, že to nebude ľahké. Ťažko sa mi hľadajú slová a ešte ťažšie sa mi hovorí posledné - zbohom. No práve Ty si nám dennodenne ukazovala, že sa netreba vzdávať. V hlave si preto opakujem znova a znova, dookola: Veci sa dejú tak, ako sa diať majú. A aj keď mi to v tomto okamihu nedáva vôbec žiadny zmysel, viem, že Tvoj odkaz pre Petržalku bude žiť s nami. V našej práci. V našich srdciach. Tak ako Ty.

Ján Hrčka,
starosta

FOTO: Archív rodiny.

Janka Hrehorová (†42)

Niekdajšia prvá zástupkyňa starostu Petržalky a dlhoročná petržalská a župná poslankyňa náhle skonala 1. júna. V miestnom zastupiteľstve pôsobila od roku 2014 do roku 2022.

Pred vstupom do komunálnej politiky – ale aj počas práce v nej – sa angažovala i v neziskovom sektore. Bola spoluzakladateľkou a v rokoch 2012 – 2016 štatutárnou zástupkyňou OZ Materské centrum Budatko v Petržalke a tiež členkou dozornej rady Únie materských centier a OZ Petržalské ihriská. V roku 2014 koordinovala podujatie Míľa pre

mamu. Vďaka nej bolo v Petržalke na Blagoevovej ulici vybudované prvé inkluzívne verejné detské ihrisko.

Ako vicestarostka sa zameriavala predovšetkým na oblasť školstva, inklúziu detí so špeciálnymi potrebami, projekty v oblasti športu, kultúry a životného prostredia. Venovala sa tiež spolupráci s občianskymi združeniami a športovými klubmi. Stála za projektom Spoločne EKO na posilnenie osvetu v oblasti trvalo udržateľného rozvoja na pôde materských škôl aj úradu.

Čeť jej pamiatke.

DARCOVIA KRVI OPĀT UKÁZALI VEĽKÉ SRDCE VZÁCNOU TEKUTINOU POMÔŽU VIAC AKO STOVKE PACIENTOV

Aj tohtoročná **Petržalská kvapka krvi** priniesla svoje ovocie. Už 19. ročník dobročinného podujatia organizovaného v gescii našej mestskej časti v spolupráci s **Národnou transfúznou službou Slovenskej republiky (NTS SR)** prišlo do Cik Cak Centra podporiť presne 60 dobrovoľných darcov.

Odobrať krv sa po vstupnej zdravotnej prehliadke podarilo 38 z nich, zvyšných záujemcov museli, žiaľ, nedobrovoľne „poslať domov“, najmä z dôvodu nízkeho obsahu hemoglobínu v krvi. Dôležitá však bola ochota všetkých zúčastnených pomôcť dobrej veci – odovzdať kúsok seba pre potreby pacientov po úrazoch či s rôznymi ochoreniami krvných buniek.

Cieľ sa vo finále podarilo naplniť a tím zdravotníkov z NTS SR odchádzal až so **17 litrami** vzácnej tekutiny. „*Toto množstvo dokáže pomôcť približne 114 pacientom, čo je úžasné,*“ konštatuje manažérka mobilných

odberov krvi z NTS SR **Miroslava Bahledová**, ktorá poďakovala aj za skvelú organizáciu podujatia.

Tú, ako je už zvykom, zastrelšovali kolegyne z oddelenia sociálnych vecí miestneho úradu spolu so zdravotným personálom NTS SR, ktorí pre darcov zabezpečili hladký priebeh od samého začiatku až do konca.

Po vrelom privítaní a zadaní dôležitých organizačných pokynov museli všetci záujemcovia o darovanie vypísať dotazník o zdravotnej spôsobilosti, nasledovala vstupná prehliadka, ktorá zahŕňala meranie tlaku, zisťovanie hladiny hemoglobínu v krvi a dodatočné

Krv bola odobratá 38 darcov, ktorí tak pomôžu viac ako stovke pacientov.
Foto: Ivana Vrabľová

otázky o zdravotnom stave darcu. Práve tieto dáta sú podstatným faktorom na zaistenie bezpečného odberu a tiež kvality odobratej krvi jej cieľovému prijímateľovi.

Počas akcie mali všetci k dispozícii pitný režim a občerstvenie. Okrem dobrého pocitu si na záver každý darca odniesol balíčky s vecnými aj chutnými darčekom od mestskej časti aj NTS SR.

Podľa Bahledovej sú darcovia potrební stále, aktuálne tí s ne-

gativným Rh faktorom. „*Zásoby krvných skupín 0- a AB- sú ešte stále bráničné a potrebujeme ich doplniť. Ak ste vhodnými darcami krvi, budeme sa na vás tešiť v našich odberných centrách,*“ uvádza NTS SR na svojej facebookovej stránke.

Zoznam odberných miest v rámci Slovenska, ako aj možnosť rezervácie termínu odberu, nájdete na webe WWW.NTSSR.SK alebo v mobilnej aplikácii NTS SR.

Mária Halašková

V PETRŽALKE PRIBUDNÚ 3 NOVÉ ULICE

Ich názvy vzdávajú česť hrdinom 2. svetovej vojny.

Poznáte to – žijete niekoľko rokov na jednom mieste, možno aj celý život, a stále ste neprebádali všetky zákutia. Mnoho takýchto zaujímavých miest, kam domáci často nezablúdia, sa nachádza aj v mestskej časti Bratislava-Petržalka. Možno nadišiel čas to zmeniť.

Vojenský cintorín z roku 1916 vznikol v rámci pôvodného vojenského lazaretu. V ňom ležali zväčša ťažko ranení vojaci Rakúsko-Uhorskej monarchie, ale aj iných bojujúcich strán.

Žiaľ, cintorín začal po roku 1948 chátrať. K spracovaniu dokumentácie na revitalizáciu územia a jeho premenu na parkovú plochu nadväzujúcu na históriu došlo až v rokoch 2007 – 2009. Ale ako sa hovorí, na minulosť netreba zabúdať, treba sa z nej poučiť.

Rovnakým heslom sa riadili aj poslanci a poslankyne petržalského miestneho zastupiteľstva, ktorí s ohľadom na historický odkaz dotknutého územia ešte v máji 2022 schválili v danej lokalite pomenovania troch novovzniknutých ulíc. „*Najmä v tejto dobe si potrebujeme pripomínať veľké a ozajstné osobnosti Slovenska a generáli Goliaň a Viest tý-*

mito osobnosťami sú,“ uviedol dnes už bývalý petržalský poslanec **Miroslav Dragun**, ktorý pomenovanie inicioval. „*Dúfam, že sa nám podarí v tejto lokalite presadiť aj ulicu alebo námestie nazvané po hrdinoch operácie Antropoid. Takisto dúfam, že čoskoro budeme mať v Petržalke, či už v tejto štvrti, alebo v novej štvrti pri Dunaji, Námestie Winstona Churchilla a námestie alebo ulicu Milady Horáčkovej,*“ dodal.

Rozhodnutie petržalských poslancov potvrdili na májovom zasadnutí

aj ich kolegovia z mestského zastupiteľstva. Na mapu Petržalky tak od 15. júna pribudli **Ulica generála Viesta, Ulica generála Goliaňa a Pri vojenskom cintoríne.**

Zaujímavosťou je, že na základe návrhu Ministerstva obrany SR sa meno generála Viesta zrejme čoskoro dostane aj na mapu mestskej časti Bratislava – Nové Mesto. Premenenie časti Kutuzovovej ulice už odobrili miestni poslanci.

Silvia Šimeková

Generál **Rudolf Viest** bol veliteľom povstaleckej armády a jediný slovenský generál počas predvojnovnej ČSR. Generál **Ján Goliaň** je zase spájaný s heslom „Začnite s vyst'ahovaním“, čo bol pokyn na začiatok aktívnej obrany proti okupácii územia Slovenska nacistickým Nemeckom. Tretí názov sa logicky spája so samotným vznikom cintorína a 331 vojakmi, ktorí na ňom našli večný odpočinok.

PETRŽALSKÍ ÚRADNÍCI MEDZI NAMI: ZBAVIA VÁS NEPOTREBNÝCH VECÍ A MOŽNO OBJAVÍTE SKRYTÉ POKLADY

Za to, že je Petržalka zeleným sídliskom, vďačí aj zbernému dvoru. Na Ulici Ondreja Štefanka ho Petržalčania nájdu už od marca 2009. Mestská časť ho vybudovala z európskych fondov ešte v čase, keď bol starostom Milan Ftáčnik.

Pôvodne fungoval v obmedzenom režime, od obyvateľov odoberal len zopár druhov odpadu. No za tých štrnásť rokov jeho existencie sa mnohé zmenilo. Hoci priestor, ktorý zaberá – ide o 1440 štvorcových metrov – sa výraznejšie „nenafúkol“, ponuka aj kvalita služieb rapídne vzrástla. Petržalčania s trvalým pobytom v mestskej časti tu môžu každoročne bezplatne odovzdať 350 kilogramov odpadu (rátané na domácnosť).

Premenu prešla prevádzka zberného dvora – zošit na evidenciu zákazníkov nahradil počítač so špeciálnym systémom, ktorý vyvinuli programátori z IT oddelenia petržalského úradu –, aj priestory. „Viacere plochy boli spevnené, aby sa s kontajnermi dalo lepšie manipulovať a tiež aby sme vedeli lepšie udržiavať poriadok. Zmenila sa aj bezpečnosť objektu, dnes tu už máme namontovaný kamerový systém,“ približuje Klára Ladická z úseku Oddelenie správy verejných priestranstiev, prevádzka zberný dvor. Na zbernom dvore pracuje od roku 2016 a pozná každý jeho kút. Doslova.

ODPAD MNOHÉ NAPOVIE

Klára Ladická a Kristína Nováková zabezpečujú chod prevádzky zberného dvora a riešia „administratívne záležitosti, ako nám to vyplýva zo zákona o odpadoch.“ Ide predovšetkým o zabezpečenie zmluvných vzťahov – napríklad so spoločnosťami, ktoré spracúvajú

vyzberaný odpad –, sledovanie rozhodnutí okresného úradu, ktoré sa dotýkajú činnosti zberného dvora a aj aktualizovanie prevádzkového poriadku tak, aby bol v súlade so všetkými nariadeniami.

„Musíme však vedieť zaskočiť aj za kolegov priamo na zbernom dvore. Chodíme tam denne, kontrolujeme, či je tam poriadok a ak nie, musíme ich usmerniť,“ vysvetľuje Nováková. Okrem poriadku kontroluje aj naplnenosť kontajnerov. Ak sú plné, objedná ich odvoz.

„Každý mesiac robíme evidenciu, koľko sa čoho vyzbieralo. Tú potom zasielame na magistrát hlavného mesta,“ hovorí Ladická. Sumár sa robí aj na konci roka. Napríklad v roku 2022 sa na petržalskom zbernom dvore vyzbieralo dokopy asi 1300 ton odpadu. „Najväčšiu časť, zhruba 450 ton, tvorilo drevo, najmä starý nábytok. Ale napríklad tento rok máme tých 450 ton dreveného odpadu už teraz. Čiže je vidno, že tu sa to mení, že sa sem sťahujú noví ľudia,“ odhaduje.

Veru, je zaujímavé, koľko toho môže všímavý zamestnanec zberného dvora zo správania zákazníkov odčítať. Napríklad: po zvýšení cien energie tu zaznamenali nárast odovzdávania energeticky náročných spotrebičov.

V poslednom čase sa podľa Ladicej vyzbiera aj veľa skla. „Vútriny, tabuľové sklo, ale aj zavaraninové poháre, keďže ľudia už veľmi málo zaváravajú,“ konštatuje. Rozbité zrkadlá však do zberného dvora určite nenoste. A nie preto, že by ste na personál preniesli sedem rokov nešťastia. „Zrkadlá obsahujú ortuť, čo je

Kolegovia zo zberného dvora v Petržalke. Zľava Milan Škultéty, Kristína Nováková, Peter Slovák, Klára Ladická a Dušan Fiby. | Foto: Ivana Vrabľová

nebezpečný odpad, na ktorého odobranie my nemáme oprávnenie,“ upozorňuje.

OPĀTOVNÉ VYUŽITIE

Petržalský zberný dvor je otvorený päť dní v týždni, od utorka do soboty. Cez týždeň tu býva najväčší nával v utorok a v sobotu, počas roka jednoznačne po Vianočiach a počas letných mesiacov.

„Ľudia sa zbavujú starých elektrospotrebičov a umelých stromčekov. V lete zas malujú, prerábajú a menia nábytok. Ale vlastne to cítime po celý rok. Mladí kupujú byty alebo ich dedia, a chcú si ich zariadiť podľa seba. Keďže teraz prevláda minimalistický trend zariadenia, všetky tie obyčajkové steny vyhadzujú. A aj knihy. Dnes si ich už môžete stiahnuť do čítačky alebo do počítača, nemusíte si zapratávať byty papierovými knihami,“ hovorí Ladická.

Aj keď o diela zo zrušených domácich knižníc tie verejné záujem nemajú, mnohé knihy si ešte nájdu nových čitateľov. „Využívajú to niekto naši obyvatelia aj kolegovia,“ prezrádza.

Petržalský zberný dvor dáva druhý život aj iným veciam. „Máme vyhradený priestor pre artikly na opä-

tovné použitie. Keďže nie je zastrešený, sú tam len tie, ktoré sa nepoškodia v prípade dažďa, napríklad akváriá, rôzne sklenené nádoby, drevený nábytok, bicykle či kolobežky. Ak niekto potrebuje nejaké koliesko alebo kľučku od dverí, tiež sa tam môže pozrieť a ak to máme, môže si ich zobrať. Niektoľ ľudia sa chodia pýtať aj na konkrétne veci, no keďže máme málo priestoru, nemôžeme ich tu pre nich skladať dlhodobo,“ vysvetľuje Ladická.

Niečo využijú aj v sociálnych zariadeniach mestskej časti. „Najmä nábytok, ak je v dobrom stave. Nedávno sme im takto posunuli aj invalidný vozík,“ doplnia Nováková.

OLEJ ZA OLEJ

Aj keď, žiaľ, nefunkčné práčky či staré matrace pohodené vedľa kontajnerov z Petržalky stále nevymizli, podľa zamestnancov zberného dvora sa správanie ľudí v tomto smere mení k lepšiemu. Špeciálnou skupinou sú starí ľudia. „Tí prídu boci aj len s tužkovými batériami, alebo s jednou žebličkou,“ hovorí Nováková. „Niekto chodia dokonca denne. Je to pre nich príjemná možnosť, ako sa s niekým pohovárať.“

A práve seniori využívajú aj ďalšiu z vychytávok odpadového hospodárstva v petržalskom zbernom dvore. „*Odoberáme použitý jedlý olej, v spolupráci s firmou Meroco, ktorá z neho vyrába biopalivo. Za 3 litre starého oleja dávame jeden liter nového alebo 3 litre octu. Takto to platí od júna 2023, predtým bolo treba odovzdať až šesť litrov použitého oleja, aby ste dostali liter nového,*“ upresňuje Nováková.

ZATVORENÉ TREBA OTVORIŤ

Milan Škultéty pracuje na zbernom dvore už pätnásť rokov. Spolu s **Dušanom Fíbom** sú prvým kontaktom s obyvateľmi. Fíby zákazníkov zaregistruje, cez systém overí, či majú v Petržalke trvalý pobyt a koľko odpadu už na dvor priviezli.

Ak ročný limit na domácnosť prekročili alebo majú odpad, ktorý na petržalskom zbernom dvore neodoberajú, poradí im, kam inam ho odviezť.

Zberný dvor Petržalka

PREVÁDZKOVÉ HODINY

Pondelok: ZATVORENÉ

Utorok: 10:00 – 18:00

Streda: 8:00 – 16:00

Štvrtok: 10:00 – 18:00

Piatok: 8:00 – 16:00

Sobota: 7:00 – 13:00

Všetky aktuálne informácie o fungovaní zberného dvora v Petržalke nájdete na PETRZALKA.SK/ZBERNYDVOR.

Zberný dvor odoberá:

- biologicky rozložiteľný odpad (v mesiacoch marec – máj a september – november)
- elektroodpad z domácností
- drobný stavebný odpad
- sklo, papier, plasty
- objemný odpad
- autobatérie
- kovy, drevo
- jedlé oleje
- žiarovky

Zberný dvor neodoberá:

- akryláty (vane, iná sanita)
- podlahové krytiny
- farby, riedidlá
- pneumatiky
- polystyrén
- zrkadlá
- azbest
- textil

„*Mojou úlohou je kontrolovať, aby ľudia dávali jednotlivé druhy odpadu tam, kam treba,*“ hovorí Škultéty a ukazuje: „*Na kontajneroch je všetko napísané, ale stáva sa, že si to občania neprečítajú – vtedy ich usmerňujem. Keď treba, pomáham im aj rozbiť nábytok alebo uložiť väčšie kusy odpadu.*“

V zbernom dvore môžete odovzdať aj textil, ale len taký, ktorý je vhodný na ďalšie nosenie.

Pri zbere Petržalka spolupracuje s Ekocharitou a s Humanou. „*Je zaujímavé, že ľudia naplňajú skôr kontajner Ekocharity,*“ hovorí Fíby. „*Neviem, možno je to psychologický moment. Vidia slovo charita a vybaví sa im, že je to na dobrú vec. Pritom však obe spoločnosti využívajú vybraný textil na dobročinné účely.*“

Žiaden špeciálny odpad im vraj zatiaľ na dvor neprivezli.

Našťastie. Hoci, „*raz sem priviezli mrazničku a keď sme ju otvorili, zistili sme, že je plná pokazeného mäsa. Keďže zákazníci odišli, museli sme si s kolegom natiabnuť rukavice a pekne krásne to pokazené mäso poryberať. Keďže bolo vtedy teplo, nebolo to nič príjemné. Odvtedy sa držím hesla: Všetko zatvorené treba otvoriť!*“ smeje sa Fíby.

Martina Štefániková

INZERCIA

SENIORI NEVÁHAJTE A PRIHLÁSTE SA

REGISTRÁCIA LEN DO 30. JÚNA

Petržalská
Letná
Univerzita
Seniorov

Viac informácií na petrzalka.sk/univerzita

MULTIFUNKČNÁ ŠPORTOVÁ HALA PANKÚCHOVA BUDE VO VARIANTE B

Je rozhodnuté. Mestská časť Bratislava-Petržalka postaví multifunkčnú športovú halu Pankúchova na trávnej ploche svojho školského areálu neďaleko areálu Pump Park na Haanovej ulici.

Pôvodne plánované umiestnenie haly (Variant A) na zanedbanej spevnenej ploche medzi budovami troch škôl sa nepáčilo miestnym obyvateľom, ktorí voči nemu spísali aj petíciu. Petržalský starosta **Ján Hrčka** s kolegami a kolegynami z miestneho úradu preto – aj na základe verejnej diskusie – pripravil alternatívne situovanie haly (Variant B) a v kontexte poverenia miestneho zastupiteľstva sa názor väčšiny pokúsil reflektovať takzvanou zmenou stavby pred dokončením.

Stavebný úrad Karlova Ves tejto žiadosti vyhovel a presun projektu na Pankúchovej ulici povolil, pričom v rámci stavebného konania vyhodnotil námietky a pripomienky všetkých dotknutých účastníkov vrátane futbalového klubu FC Petržalka.

Mestská časť – po náročnej príprave a v snahe čo najviac vyhovieť miestnym, rodičom detí, športovcom i verejnosti – tak od minulého týždňa disponuje právoplatným stavebným povolením na zelenú multifunkčnú športovú halu za viac ako dva milióny eur vrátane dotácie od Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (MIRRI), a to vo výške 1,2 milióna eur, ktoré ruší možnosť jej pôvodného umiestnenia.

„Verím, že v priebehu pár mesiacov sa všetci spoločne stretneme na slávnostnom otvorení multifunkčnej haly, vďaka ktorej naša Petržalka po rokoch privíta svoje športové kluby späť doma,“ netají radosť

Viola Holzhäuserová, ktorá je poverená riadením referátu investičných činností Miestneho

úradu Petržalka a projekt nového športoviska s kolegami zastrešuje.

FUTBALISTOV OBMEDZIA ČO MOŽNO NAJMENEJ

Petržalka tak v najbližších dňoch a týždňoch začne aj s prácami na otočení trávneho futbalového ihriska v rámci svojho školského areálu, ktoré si vyžiada i nevyhnutný výrub deviatich drevín. Tie, samozrejme, nielen v rámci projektu nahradia nové stromy a zeleň.

Zároveň v rámci procesu verejného obstarávania samospráve už teraz beží aj jedna zo súťaží na zhotoviteľov hrubej stavby haly, ktorá by mala byť vyhodnotená do konca júna.

„V neposlednom rade pracujeme na potrebnej dokumentácii a povoleniach, ktoré nám čiasť zanedbaného školského dvora, kde mala hala stáť pôvodne (Variant A), pomôžu v ďalšej fáze revitalizácie areálu pretvoriť na atletickú dráhu s multifunkčným umelým trávnikom,“ hovorí šéf petržalskej samosprávy **Ján Hrčka**, ktorý bol od začiatku za postavenie haly vo variante B.

Zároveň dodáva, že stavebný ruch bude tréningy členov FC Petržalka obmedzovať iba minimálne, a to aj vzhľadom na ich dvojmesačnú letnú prestávku, kedy je časť výstavby haly plánovaná. Problém podľa neho nebude ani v prípade predĺženia prác – futbalisti budú môcť aj naďalej vykonávať svoju činnosť na starono-

Vizuálizácia: Ing. arch. V. Talaš, Ing. L. Šírová, Ing. P. Brisuda

vom otočenom ihrisku, ktoré bude na to spĺňať všetky požadované parametre.

PRE ŠPORTOVCOV AJ DETI ZA VIAC AKO 2,5 MILIÓNA

Moderná multifunkčná športová hala Pankúchova je jeden z najväčších investičných projektov z dielne petržalskej samosprávy a má byť vôbec prvou svojho druhu v Petržalke. Slúžiť má primárne amatérskym športovým klubom, športovým klubom pre deti a mládež ako aj širokej verejnosti, pričom poskytnie zázemie pre viaceré športové odvetvia: hádzaná, futbal, nohejbal, basketbal, volejbal, bedminton, florbal, tenis či stolný tenis.

Celkové náklady na výstavbu haly by sa mali pohybovať na úrovni 2,5 milióna eur a necelú polovicu by mala pokryť spomínaná účelová dotácia od MIRRI. Zvyšné prostriedky plánuje zabezpečiť mestská časť zo svojho rozpočtu – 500-tisíc eur z rezervného fondu a ďalších 800-tisíc eur cez úver.

Mária Halašková

AKTUÁLNE

INZERCIA

RENOVÁCIE
SCHODOV
AJ VO VAŠOM
PANELÁKU

LM-servis
...na detaile záležití.

- brúsenie schodov
- ošetrovanie pohľadových betónov
- renovácia terazzo a kamenných povrchov

0917 443 003 | info@lm-servis.sk

www.lm-servis.sk

DNI PETRŽALKY 2023 ROZTANCUJÚ ZELENÉ SÍDLISKO NA TRI DNI

Najväčší hudobný festival mestskej časti Bratislava-Petržalka tento rok sľubuje o deň viac rozmanitého programu. Dostihovú dráhu rozozvučia top mená slovenskej hudobnej scény.

Dni Petržalky sú už tradíciou, bez ktorej si Petržalčania nevedia jún ani predstaviť. Organizátori sľubujú, že 26. ročník bude ešte veľkolepejší. „Z pôvodných dvoch dní sme sa rozhodli rozšíriť akciu na tri dni plné programu. Začneme už v piatok a budeme sa zabávať až do nedele. Všetkých môžem ubezpečiť, že program bude naozaj šánrovo i tematicky pestrý a pre všetky vekové kategórie,“ sľubuje prvá vicestaroška Petržalky **Iveta Jančoková**.

TOP INTERPRETI A BOHATÝ SPRIEVODNÝ PROGRAM

Veľké mená slovenskej hudobnej scény ako **Horkýže Slíže**, **Gladiator**, **No Name** či **Polemic**, to je len zlomok interpretov, ktorí na pódium dostihovej dráhy štátneho Závodiska prinesú atmosféru leta už koncom júna. Na svoje si prídu aj deti či najstarší obyvatelia

zeleného sídliska, ktorých čaká pestrý program v podobe koncertov ľudovej hudby či kúzelníckych, športových i divadelných vystúpení.

V STÁNKOCH S OBČERSTVENÍM NAČERPÁTE ENERGIU

Mestská časť avizuje, že okrem energie z dobrej atmosféry pre návštevníkov pripravila aj dostatok stánkov s chutným jedlom i rôznymi remeselnými výrobkami, ktoré zanechajú peknú spomienku na príjemne prežitý predĺžený víkend. „Verím, že tento rok si to užije naozaj každý. Snažili sme sa pokryť všetky tížby, nielen čo sa programu týka, ale aj všetkého, čo robí festival naozaj kvalitným. Aby návštevníci nemuseli utekať za dobrým jedlom domov, ale našli ho priamo v areáli, bez najmenej námahy a nezmeškali pritom žiadneho zo svojich obľúbených interpretov. Dúfam, že sa nám to podarilo.“

približuje starosta mestskej časti **Ján Hrčka**, pod ktorého záštitou sa podujatie tento rok koná.

Program festivalu Dni Petržalky 2023 odštartuje na Dostihovej dráhe Petržalka už v piatok 23. júna o 16:00. Kompletný harmonogram jednotlivých podujatí festivalu predstaví samospráva už čoskoro na webe PETRZALKA.SK/FESTIVAL.

Nikoleta Janková

HUDOBNÝ PROGRAM

PIATOK

- 17:00 Kochanski
- 18:00 King Shaolin
- 19:00 Majself
- 20:00 Iné Kafe
- 21:00 OBD

- 19:00 Peter Bič Project

NEDEĽA

- 13:30 Trevis
- 15:00 Hrdza
- 17:00 Polemic
- 18:30 Horkýže Slíže
- 20:30 No Name

SOBOTA

- 17:00 BuranoWski
- 18:00 Chiki-likí-tu-a

**NO NAME HORKÝŽE SLÍŽE
INE KAFE GLADIATOR HRDZA
POLEMIC PETER BIČ PROJECT MAJSELF
CHIKI LIKITU-A BURANOWSKI KING SHAOLIN O.B.D.
KOCHANSKI TREVIS**

PIATOK | SOBOTA | NEDEĽA
HUDOBNÝ PROGRAM, **DETSKÝ PROGRAM**
FOLKLÓRNY PROGRAM A OMNOHO VIAC ...

**STAROSTA JÁN HRČKA A ZASTUPITEĽSTVO MESTSKEJ ČASTI
BRATISLAVA-PETRŽALKA VÁS POZÝVAJÚ NA 26. ROČNÍK**

CENTRÁLNA ROZVOJOVÁ OS: ČO CHCE VEDIET VEREJNOSŤ

Na májovej verejnej prezentácii urbanistickej štúdie územia lemujúceho budúcu električkovú trať Petržalčanov najviac zaujímala nová výstavba, zeleň a doprava.

Koncom mája Mestská časť Bratislava-Petržalka zorganizovala verejnú prezentáciu čistopisu Urbanistickej štúdie Centrálnej rozvojovej osi Petržalka. V DK Zrkadlový háj na otázky obyvateľov a obyvateľiek odpovedali autor štúdie - architekt **Bohumil Kováč**, hlavný architekt mesta Bratislava **Juraj Šujan** a vedúci referátu územného rozvoja a GIS Miestneho úradu Petržalka a spoluautor štúdie **Viktor Kasala**.

Keďže pre krátkosť času nebolo možné zodpovedať všetko, **tím autorov štúdie** sa podujal pripraviť odpovede aj na zvyšné otázky písomne. Časť z nich vám prinášame v júnovom vydaní mesačníka Naša Petržalka, kompletnú verziu nájdete na webe **PETRZALKA.SK/OSPETRZALKA**. Pre lepšiu orientáciu sme ich zoradili do niekoľkých tematických okruhov.

RÔZNE

Aký veľký nárast obyvateľov Petržalka očakáva pri novej výstavbe?

Na základe urbanistickej štúdie (UŠ) nie je možné povedať presné číslo. Nie je jasné, či pri výstavbe v centrálnej osi, alebo v celom území MČ. Zároveň štúdia navrhuje významnú redukciu novej zástavby, a preto s určitosťou môžeme odpovedať menej, ako je možné v zmysle súčasného Územného plánu hlavného mesta SR Bratislavy (ÚPN). V textovej časti

UŠ na str. 80 je bilancia s ohľadom na odhad množstva bytov, cca 6800 obyvateľov. Zároveň treba povedať, že nemusí ísť o nárast – do bytov v tomto území sa môžu sťahovať aj dnešní obyvatelia Petržalky.

Koľkokrát má investor možnosť upraviť projekty, a teda zmenšiť zeleň a zväčšiť budovy?

Investor musí rešpektovať koeficienty a indexy stanovené územným plánom a splňať ich vo všetkých štádiách povoľovacích procesov, realizácie výstavby aj kolaudácie stavby. Správnosť riešenia garantuje projektant.

Bude BVS rozširovať kapacity vodovodnej a kanalizačnej siete? A čo elektrina? Ráta sa so zvýšenou spotrebou elektrickej energie (elektromobily a pod.) Rieši sa to?

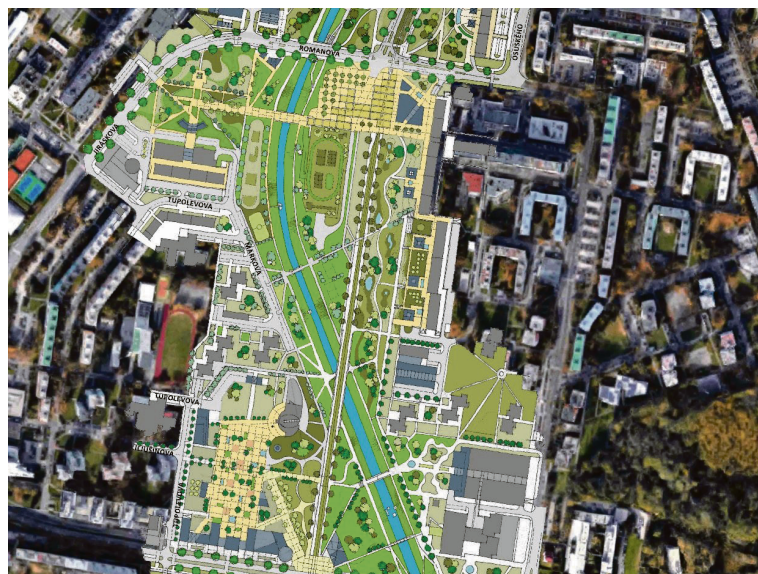
Ako bolo spomenuté v prezentácii, už pri výstavbe Petržalky boli v území centrálnej rozvojovej osi (CRO) vybudované siete zodpovedajúce kapacitám v znení súčasného územného plánu. Keďže jedným z cieľov UŠ je redukcia novej zástavby, maximálna kapacita sietí nebude naplnená.

Kto túto štúdiu objednal, kto ju zaplatil a koľko stála?

Objednávatelom aj obstarávateľom je Hlavné mesto SR Bratislava, štúdiu platil obstarávateľ a jej spracovanie – etapy, analýza, variantný koncept, výsledný návrh, návrh odporúčení na Zmeny a doplnky (ZaD) ÚPN mesta ako aj návrh doložky CO – stálo 118 664 € bez DPH.

VÝSTAVBA

Aké vysoké budovy vyrastú medzi Zrkadlovým hájom a Kauflandom? Nehrozí nové Domino pod oknami Rovniankovej?

Riešené územie urbanistickej štúdie má rozlohu 165 hektárov a je rozdelené na sedem sektorov.

Nové Domino nehrozí v žiadnej časti uvedeného územia. V tejto lokalite ide o pavilónový objekt dopĺňajúci občiansku vybavenosť v uzlovom bode prestupného bodu nosného systému a autobusovej dopravy, v tesnej blízkosti výhledového centra mestskej časti. Regulácia tu navrhuje jednopodlažný objekt občianskej vybavenosti.

Terasy vraj nikomu nepatria, ako je teda možné, že ich môžete zrazu zbúrať?

Štúdia navrhuje rôzne možnosti rozvoja existujúcich terasových

štruktúr a áno, v niektorých konkrétnych kontextoch – v sektore, kde je ich stav najhorší – sa zaoberá myšlienkou, ako využiť územie ak by bolo potrebné terasu asanovať a prebudovať prízemné podlažia na občiansku vybavenosť prístupnú z terénu. Je treba zdôrazniť, že ide o prvý dokument, ktorý sa vôbec otázkou terás koncepčne zaoberal. Štúdia sa nezaobrá majetkovo-právnymi vzťahmi v území, a teda nemá žiaden dosah na stále nevysporiadané majetkovo-právne vzťahy. Ergo, navrhované riešenia stále môže realizovať iba vlastník,

resp. vlastník v spolupráci s inými stranami. Štúdiá v tomto smere len prináša námety.

Bude mesto kompenzovať zhoršenie kvality bývania v priľahlých budovách? Kde sú nové škôlky a školy, nová poliklinika potrebná pre zvýšený počet obyvateľov?

Z otázky nie sú jasné dôvody, na základe ktorých by malo dôjsť k „zhoršeniu bývania“ obyvateľov priľahlých objektov. V CRO ani v pôvodných plánoch sa neuvažovalo s výstavbou školských zariadení. Pri redukcii novej zástavby teda nevidíme dôvod uvažovať nad takýmito zariadeniami, keďže je možné rozširovať kapacity už existujúcich objektov, ktoré sú v bezpečných polohách v rámci obytných vnútroblokov a dobrej dochádzkovej vzdialenosti.

Prečo je potrebná výstavba nových bytov v Petržalke, keď už aj tak je dosť preplnená?

Úprava územného plánu je v prospech občianskej vybavenosti. V zmysle súčasnej metodiky územného plánu s cieľom tvorby polyfunkčných území sú ale byty prirodzenou súčasťou, okrem iného aj z dôvodu sociálnej kontroly v území, ako aj z dôvodu funkčnej stability.

Počet podlaží bytoviek poznáte vopred, takže viete vypočítať aj približný počet bytov...

Podlažná plocha pre výstavbu bytovej funkcie vie byť členená s ohľadom na rôzne výmery bytov v spojitosti s rôznym štandardom, ktorý môžu jednotliví stavebníci poskytovať. V štádiu urbanistickej štúdie je diskusia o množstve bytov úplne irelevantná, keďže reálna situácia môže byť v procese realizácie významne odlišná. Treba si uvedomiť, že nie je možné predpovedať koľko bytov skutočne pribudne, odhad sa môže líšiť od reality, pretože nie je známe finálne znenie ZaD ani regulácia v rámci územných plánov zón (ÚPN-Z). Ale v textovej správe ÚŠ na str. 80 je bilancia maximálneho možného počtu „spriemerovaných bytov“, spolu max. 2340, z toho max. 1440 SOHO.

Prečo sa vo finálnej štúdii na úseku Kutlíkova-Šintavská zvýšila zastavanosť a podlažnosť navrhovanej zástavby dvojnásobne?

ÚŠ redukuje možnosť zástavby v celom území CRO. Lokálne sa zastavanosť zvýšila v miestach, kde sa v zmysle reakcie na pripomienky obyvateľov uvažuje s rozvojom parkovacích kapacít. Parkovacie kapacity sa nenavrhujú ako nové povrchové parkoviská, ale sú sústredené do parkovacích domov, a teda stavebných objektov.

Zvýšenie podlažnosti, ktoré však **netreba zamieňať** so zvýšením zastavanosti či intenzity, je tiež reakciou na pripomienky obyvateľov. Zmena hmotového riešenia podporuje zachovanie súčasných a v pripomienkach požadovaných výhľadov z okien obyvateľov. Pri urbanistickej štúdii je ale irelevantné diskutovať o štruktúre zástavby. Tá bude riešená v procese prípravy jednotlivých územných plánov zón.

Zjednodušené vysvetlenie: Je tam síce vyššia podlažnosť (v zmysle výšky), ale zároveň menšie objemy a plochy zástavby oproti variantom.

Plánuje mesto svoje pozemky v daných sektoroch predať na plánovaný development, alebo bude výstavbu okrem SOHO riešiť samo?

Spôsob, akým bude hlavné mesto rozvíjať riešené územie ÚŠ bude predmetom diskusie po schválení ZaD ÚPN alebo nového územného plánu. Predpokladá sa však využitie viacerých možných spôsobov, pričom plne relevantnými sú aj výstavba vo vlastnej réžii magistrátu, predaj, dlhodobý prenájom a pod.

DOPRAVA

Keď sa dostavajú Slnčnice, Nesto, ďalšie stovky bytov v osi, znamená to cca plus 40 000 ľudí. Ako budeme chodiť cez mosty?

Urbanistická štúdiá sa venuje rozvoju územia centrálnej osi. Nerieši dopravnú koncepciu celej Petržalky. V rámci centrálnej osi bude v územnom pláne odstránená

štvorprúdová cesta (aj s ohľadom na občiansku petíciu z roku 2013). V širších vzťahoch konceptov aj výsledného návrhu ale ÚŠ prináša námety na rozvoj siete električkových trás aj s návrhom nových premostení Dunaja.

Ráta sa s prístupom do centra osi so segregovanými cyklocestami? V štúdii je centrum osi odizolované Chorvátskym ramenom na jednej strane a električkou na strane druhej.

V území centra (Petržalské SOHO) bude prevládať zdieľaný priestor pre chodcov a cyklistov s prioritou chodcov. Presné riešenie mobility v území bude predmetom ďalších stupňov povoľovaní, pri ktorých bude musieť investor dodržať všetky platné zákony, normy a technické predpisy aby zabezpečil bezpečnú prevádzku územia pre všetky druhy mobility.

Novou zástavbou sa zvýši počet áut v oblasti, ale neboli navrhnuté žiadne nové cesty. Petržalka sa tak stane ešte väčším upchatým bludiskom. Prečo to tak je?

V riešenom území sú navrhované objekty pripojené na už existujúce komunikácie. V štúdii je vyriešené aj vedenie dvojpruhovej komunikácie Jantárová cesta, aj jej predĺženie v úseku Rusovská cesta – Romanova, ktorá dnes nie je vybudovaná. Redukcia Jantárovej cesty vychádza z požiadavky na podporu hromadnej dopravy, záväzkov hlavného mesta voči EÚ pre zisk eurofondov na výstavbu električky a tiež z petície občanov z roku 2013, kde žiadali odstránenie štvorprúdovej cesty z ÚPN.

Budú podzemné a viacpodlažné parkoviská stačiť pre nových obyvateľov a návštevníkov bez obmedzenia súčasných obyvateľov?

V návrhu sa uvažovalo aj s kapacitami pre už dnešných obyvateľov. Navrhnuté množstvo parkovacích státi pre nové objekty musí reflektovať príslušné technické normy. Otázka by sa dala postaviť aj inak, napr.: Budú si obyvatelia kupovať viac áut ako stanovujú normové požiadavky?

Zväzil niekto 2-poschodové parkovacie domy, ale do zeme? Je možné vybudovať niečo ako pivnicu na parkovanie? A hore zeleň?

V území sa počíta s výstavbou podzemných parkovacích státi pod nadzemnými objektmi. Samostatné parkovacie domy sú primárne navrhované ako nadzemné, ale aj so zapustenými podlažiami, limitom je hladina spodnej vody a vysoká cena podzemnej stavby.

ZELEŇ A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Trinást' mostov ponad rameno? Ako sa k tomu vyjadrili ornitológovia vzhľadom na výskyt labutí? Ako budú medzi toľkými mostami vzlietat' a pristávat'?

Koryto Chorvátskeho ramena je dlhé viac ako 5 km. Pristávacia a vzletová dráha labutí určite nebude ovplyvnená. Navrhovaná vzdialenosť lávok je v niektorých miestach taká, že umožní nielen pohyb, ale aj pobyt labutí.

Uvažuje sa v projekte aj o modrej infraštruktúre za účelom udržania vody v území, najmä v oblastiach, kde sú naprojektované spevnené plochy?

Áno, uvažuje. Otázkou zberu dažďových vôd sa zaoberá špeciálna kapitola štúdie. V mierke 1:2000 sa však detailne takéto riešenie zobrazit' nedá. Požiadavky na zeleň a modrú infraštruktúru sú zároveň súčasťou záväzných stanovísk mesta v rámci povoľovania novej výstavby na území mesta.

Koľko stromov/zelene sa v tomto projekte zasadí?

Prezentovaná bola urbanistická štúdiá. Tá vzhľadom na mierku spracovania 1:2000 nevyčísľuje výsadbu, len overuje rozvojové možnosti riešeného územia. Dnes vieme s istotou povedať, že v rámci výstavby nosného systému bude v rámci náhradnej výsadby vysadených viac ako 2000 stromov.

Všetky odpovede z diskusie nájdete na [PETRZALKA.SK/OSPETRZALKA](https://petrzalka.sk/ospetrzalka)

ŽUPNÉ DIVADLO ARÉNA BUDE NAJMODERNEJŠIE NA SLOVENSKU

Rekonštrukčné práce sa presunuli do interiéru

Vyššie desať miliónová investícia Bratislavského samosprávneho kraja (BSK) nabera reálne kontúry. Komplexná rekonštrukcia župného Divadla Aréna na petržalskom Tyršovom nábreží pokračuje. Podstatná časť prác je už hotová, v súčasnosti sa pracuje prevažne vo vnútorných priestoroch.

„Ide o najväčší investičný projekt župy v oblasti kultúry. Nielenže zrekonštruujeme národnú kultúrnu pamiatku, ale do vnútra nainštalujeme modernú divadelnú techniku. Z divadla chceme vytvoriť dominantu Tyršovho nábrežia, ktorého areál ožijeme a otvoríme ho aj mimo času vyčleneného na predstavenia,“ priblížil predseda Bratislavského samosprávneho kraja (BSK) Juraj Droba.

ŠIROKÁ PONUKA PODUJATÍ

Momentálne sa realizujú dokončovacie práce ako omietky, maľovky, realizujú sa obklady a dlažby, protipožiarne nátery, osádzajú sa sklenené zábradlia. Rovnako sa kompletizuje zdravotníctva, sprchové kúty, toalety, umývadlá.

Súčasne sa robia vonkajšie rozvody pre verejné osvetlenie, zásuvkové exteriérové systémy či rekonštrukcia spevnených plôch. Následne sa bude kompletizovať elektroinštalácia, svietidlá, vypínače, kamerový systém, wi-fi, rôzne senzory a slaboproudové zabezpečenie stavby. V záverečnej fáze sa osadí javisková technológia spolu so svetelnou, zvukovou a premietacou technikou.

„Na rekonštrukciu sa pozeráme komplexne. Okrem divadelného zážitku tu bude veľmi pekná kaviareň s terasou a výhľadom na panorámu starej Bratislavy.“

Obnova Divadla Aréna stála Bratislavský samosprávny kraj viac ako 10 miliónov eur. | Foto: Monika Kováčová/BSK

„Okrem divadelného zážitku ponúkne Aréna aj peknú kaviareň s výhľadom na Bratislavu.“

- Svetlana Waradzinová, vedúca oddelenia kultúry BSK

slavy. Chceme, aby sem ľudia nielen prišli, ale tu aj nejaký čas strávili. Bude tu čítareň, workshopy, dielne, diskusie, experimentálna scéna. Chceme prilákať mladých tvorcov i divákov. Zároveň úpravou exteriéru rozširujeme priestor divadla. V letnej sezóne sa divadlo otvorí pre šité špecifické projekty ako sú letná scéna, vysunutú javisko s hľadiskom, menšie šapitó, nový cirkev, hudobné večery či popoludnia,“ opísala zámer Svetlana Waradzinová, vedúca oddelenia kultúry BSK.

MODERNÉ TECHNOLOGIE

Variabilita budovy, ale i celého priestoru je veľká, čo prináša veľkú

pridanú hodnotu oproti iným divadelným budovám. Hľadisko Divadla Aréna bude teleskopické, zasuvateľné, s rôznym výškovým rozptylom. Vďaka tomu v divadle môžu byť aj iné typy podujatí ako klasické „kukátkové“ predstavenia.

Najmodernejšie svetelné a zvukové technológie zabezpečia kvalitatívne iný rozmer inscenácií. Nad javiskom pribudnú ťahy (špeciálna zdvíhacia technika, pozn. aut.), ktoré divadlo predtým nemalo. To prinesie ďalšie možnosti obohatenia a rozšírenia obsahovej stránky.

PRÍLEŽITOSŤ PRE MLADÝCH UMELCOV

Činohra a dramaturgia občianskeho cyklu, typické pre župné Divadlo Aréna, zostanú zachované. Multižánrovosť priestoru ale dáva možnosť vrátiť sa aj k formátom ako sú prenosi z Metropolitnej opery v New Yorku, hudobné podujatia či experimentálna tvorba.

„Veľa našich skvelých hercov začínalo práve v Divadle Aréna, ktoré dalo priestor celej veľkej generácii divadelníkov. To ponecháme. Chceme tiež, aby Aréna bola liabňou talentov a rovnako dávala aj mladým ľuďom priestor na autorskú dramaturgiu a prinášanie nových tém. Takých, ktoré ešte neboli spracované,“ uzavrela Svetlana Waradzinová.

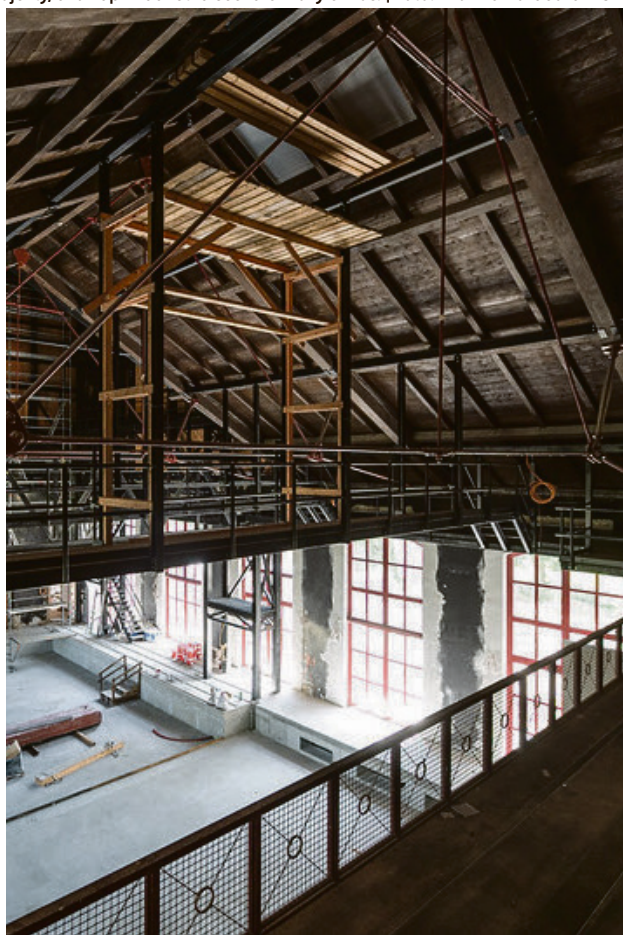
Lucia Forman

V letných mesiacoch sa Divadlo Aréna otvorí pre site specific projekty, ako napríklad letná scéna či nový cirkus. | Foto: Monika Kováčová/BSK

Momentálne sa realizujú dokončovacie práce najmä v interiéri divadla. | Foto: Monika Kováčová/BSK

Po obnove bude priestor Divadla Aréna pre návštevníkov pripravený aj mimo času vyhradeného na predstavenia. | Foto: Monika Kováčová/BSK

Súčasťou divadla bude aj kaviareň s výhľadom na panorámu starej Bratislavy. | Foto: Monika Kováčová/BSK

ANI VÁM NEODVIEZLI SMETI?

NAJČASTEJŠÍM DÔVODOM SÚ AUTÁ OBYVATEĽOV PARKUJÚCE V ROZPORE S PREDPISMI

Poznáte to: Ráno po ceste do práce zoberiete vrece s odpadkami, aby ste ho vyhodili do kontajnera, ktorý je, ako ste zvyknutí, v tento deň akurát vyprázdňovaný chlapcami z OLO. Dnes to tak ale nie je a váš adrenalin vyskočí na stovku, lebo sa musíte vrátiť domov (nepatríte k tým, ktorí hodia vrece na kopy, ktorá sa už začala vytvárať vedľa smetiaka), čo znamená, že nestíhate autobus.

Ak hnev smerujete na OLO či mestskú časť, nie je to spravodlivé. Najpravdepodobnejším dôvodom totiž bolo, že smetiari sa nedostali k stojisku, lebo im v tom bránilo auto, ktoré stálo tam, kde nemalo.

TÉMA OLO sa s takými situáciami, žiaľ, stretáva veľmi bežne a Petržalka patrí k mestským častiam, kde je tento nešťav veľmi častý. Od začiatku roka už v celej Bratislave zaevidovali pracovníci OLO vyše 2 500 nevykonaných odvozov. V Petržalke pre zle zaparkované vozidlá nebolo možné odviezť odpad v takmer 580 prípadoch, pričom k najproblémovejším patrí lokalita Starý Háj, z ulíc je to Lietavská 2-6.

PREKÁŽA AJ NESKLOPENÉ ZRKADLO

„Zaparkované automobily sú jedným z častých dôvodov nevykonaného zberu odpadu,“ potvrdzuje hovorkyňa spo-

ločnosti Odvoz a likvidácia odpadu, a. s. **Zuzana Balková**. Nejde len o prípady, kedy je auto zaparkované priamo pri zberných nádobách. „Častejšie sa stretávame so situáciou, kedy zaparkované vozidlá – niekedy aj mimo parkovacích miest – neumožnia prejazd, resp. príjazd zvozovej techniky k stojisku,“ hovorí.

Problémom sú pritom aj vozidlá, ktoré síce parkujú správne, no prejazdu veľkého a neobratného smetiarskeho auta bránia kolesá vytočené do cesty či nesklopené spätné zrkadlá. „Aby vodiči predišli poškodeniu ostatných zaparkovaných vozidiel, musia manévrovať, čím spomaľujú a blokujú premávku,“ dodáva Balková.

NEREŠPEKTUJÚ ZNAČENIE

Ak sa zamestnanci OLO nedostanú k stojisku, nemôžu len tak myknúť plecami a odísť. Situáciu musia zdokumentovať. Záznam zverejnia na webovej stránke OLO v Evidencii neodvezeného odpadu. „Ak je to možné, uvedené miesto sa pokúsime obslúžiť opakovane aj viackrát v deň odvozu, prípadne vykonáme náhradný odvoz v čo najkratšom termíne,“ vysvetľuje Balková.

Ak ide o dlhodobý problém, v snahe o predchádzanie neporiadku v okolí stojísk situáciu riešia so správcami nehnuteľnosti, so zástupcami mestskej časti či hlavného mesta (záleží od správcovského vzťahu k problému, „ulici“).

Aj nesklopené spätné zrkadlo môže skomplikovať prejazd smetiarskeho auta. | Foto: OLO

„Pravidelne kontrolujeme vraky a vozidlá tvoriace prekážku na miestnych komunikáciách alebo cestách, no špeciálne sa nesústredíme na autá, ktoré blokujú kontajnerové stojiská. Riešime ich skôr na základe podnetov,“ hovorí **Andrej Árva** poverený vedením referátu statickej dopravy petržalského miestneho úradu. Podľa Árva je problém v tom, že vodiči často nerešpektujú dopravné značenie, hoci pri niektorých stojiskách je na značke vyslovene uvedený čas odvozu odpadu. „Vozidlá zaparkované v rozpore s pravidlami riešime v spolupráci s mestskou políciou odťabom. V lokalitách, kde

sa problém opakuje, žiadame mestskú políciu aj o zvýšenú kontrolu,“ dodáva Árva.

MÔŽE ÍŠŤ O ŽIVOT

Mestská časť má aj ďalšie možnosti, ako situáciu riešiť. Napríklad na Topoľčianskej zmenila organizáciu parkovania – zrušil sa zákaz stáť v určených dňoch a časoch. Na Brančskej zasa pred kontajnerovým stojiskom vyznačila „cikcak čiarou“ priestor, kde je zakázané stáť vozidiel. Árva pripomína aj možnosť dotácie na kontajnerové

stojiská, ktoré poskytujú Petržalka. Kontajnery nielenže uprace, ale vhodným umiestnením môže uľahčiť obsluhu pre zamestnancov OLO. O dotáciu sa musia uchádzať samotní obyvatelia cez správcovskú spoločnosť.

A ešte čosi treba dodať na záver. Parkovanie „na hulvátu“ nekomplikuje prácu len smetiariom. To je vlastne ten najmenší problém. Nesprávne parkujúce autá môžu jedného dňa znemožniť prejazd hasičom alebo záchranke. A tu už ide o život.

Martina Štefániková

Z PETRŽALSKEJ OBÝVAČKY PRIAMO K VÁM: ZA PREMNOŽENÉ POTKANY A HOLUBY ČASTO MÔŽEME AJ SAMI

V Petržalskej obývačke sa Dávid Pavlík (vľavo) zhovorál s Miriam Kamhiyehovou a Jakubom Pašekom. | Foto: MiÚ Petržalka

Aj v Petržalke prebehla tradičná jarná deratizácia nariadená Regionálnym úradom verejného zdravotníctva (RÚVZ) hlavného mesta so sídlom v Bratislave. Tá sa vykonáva najmenej dvakrát ročne (jar a jeseň) biocídnymi prostriedkami určenými a schválenými na tento účel.

Nariadenú deratizáciu vykonávajú všetky fyzické osoby (občania i podnikatelia), právnické osoby a obce na základe výzvy RÚVZ.

Výnimkou nie je ani petržalské sídlisko. „Mestská časť zabezpečuje výlučne deratizáciu priestranstiev a objektov vo svojej správe,“ uviedla vedúca oddelenia životného prostredia a územného rozvoja **Miriam Kamhiyehová** v 33. diele podcastu Z petržalskej obývačky. Termín jarnej i jesennej deratizácie je prispôbený obdobiu rozmnožovania potkanov. Dôležité je dodržať ho, aby bol proces vykonaný všetkými subjektmi naraz.

Výzva RÚVZ je každoročne zverejňovaná na všetkých komunikačných kanáloch mestskej časti, hlavného mesta a Bratislavského samosprávneho kraja. Správcovia bytových domov termíny starostlivo sledujú. „Už tradične si na jar i jeseň objednáme deratizačnú službu, ktorá deratizáciu vykoná. Okrem toho dočítajeme kontajnerové stojiská, keďže práve tam sa nachádza hlavný zdroj potravy pre potkany,“ uvádza **Jakub Pašek** z Bytového podniku Petržalka.

INTELEKTUÁLNE TVORY

Pripravení v jarnom a jesennom období nemali byť len správcovia petržalských objektov či mestská časť, ale tiež majitelia rodinných domov, predovšetkým v oblasti Starej Petržalky. „Deratizáciu by mali rozhodne vykonávať aj vlastníci

rodinných domov. Ak tak neurobia, riskujú, že potkany z okolia bytových domov sa presídlia tam, kde im nebezpečenstvo nehrozí. Lebo aj keď sa to možno nezdá, sú to veľmi inteligentné tvory,“ hovorí **Kamhiyehová**.

Majitelia domov nemajú povinnosť deratizáciu vykonať cez odborne spôsobilú osobu, deratizačný prostriedok si môžu zabezpečiť v maloobchodnej sieti. „No treba postupovať presne podľa návodu,“ zdôrazňuje.

PODNETOV UBÚDA

Dobrou správou je klesajúca tendencia podnetov v súvislosti so zvýšeným výskytom potkanov. „Evidujeme len zopár podnetov z bytových domov v našej správe, výskyt potkanov je po deratizácii minimálny,“ tvrdí **Pašek**.

Rovnako je na tom aj mestská časť, ktorá cez dostupné platformy eviduje podnety na zvýšený výskyt potkanov už len výnimočne. Ide predovšetkým o ich pohyb v okolí kontajnerových stojísk. „Potkany tam cítia potravu, ku ktorej by sa mohli dostať. Preto je dôležité, aby vlastníci bytov kontajnery zatvárali. A ak sú plné, netreba umiestňovať odpad vedľa nich. Kontajnerové stojiská sú bytostne spojené s hlavným objektom a obyvatelia sú ich užívateľmi. Zodpovednosť teda musia prebrať vlastníci bytov a zástupcovia vlastníkov cez správcu bytového domu,“ dopĺňa **Kamhiyehová**.

HOLUBY NA BALKÓNE

Petržalku si zamilovali aj holuby. Ani v tomto prípade počet podnetov nie je alarmujúci. „Máme ich len zopár, približne desať. Často nejde o samotný výskyt holubov, skôr o znečisťovanie priestranstiev. Zaujímavé je, že holuby si nevyberajú výlučne spoločné priestory bytových domov, ale skôr rozostavané a opustené stavebné objekty, kde majú pokoj,“ vysvetľuje **Kamhiyehová**.

Na vrchole rebríčka obľúbenosti z pohľadu holubov sú však aj naďalej balkóny. Lákajú ich tam predovšetkým potraviny, prípadne vrecia s odpadom. „Odporúčam preto každému, aby na balkóne udržiaval čistotu. Na myslím mám predovšetkým vrecia s komunálnym odpadom či bioodpadom. Podobne ako potkany, aj holuby

sú inteligentné, navyše veľmi vytrvalé a na vhodné miesto hniezdenia si vedú počkať,“ vysvetľuje vedúca oddelenia životného prostredia a územného rozvoja.

Ako priznáva zástupca Bytového podniku Petržalka, problémom sú aj neobývané byty. Práve na ich balkónoch si holuby často nájdu teplé miestečko. „Susedia zvyknú v takýchto prípadoch posielat' podnet, aby sme kontaktovali vlastníka či vlastníčku bytu. Tým potom odporúčame inštalovať siete, ktoré zaberajú najlepšie,“ tvrdí **Pašek**.

Okrem sietí existujú, aj ďalšie riešenia na ochranu balkónov. Podstatné je, aby išlo o objekty, ktoré sa hýbu. „Holuby si veľmi rýchlo zvyknú na trvalo umiestnené objekty, ktoré by ich mali odplašiť, napríklad na makety vtákov, ktoré sa nehýbu. Aj preto odporúčame osadiť radšej pohyblivé objekty,“ vysvetľuje **Kamhiyehová**.

HLAVNE NEPRIKRMOVAŤ

Holuby však lákajú do petržalských ulíc aj niektorí obyvatelia – nezodpovedným prikrmovaním. Vtáky si vďaka tomu zvyknú na pravidelný prísun potravy a automaticky sa zdržujú v blízkosti bytových domov, sadajú si na parapety okien či balkónov.

V rámci verejných priestranstiev je pritom podľa platného všeobecne záväzného nariadenia kŕmenie akýchkoľvek zvierat zakázané. „Ak človeka pričytili mestská polícia, môže mu byť uložená pokuta alebo môže byť priestupok dokonca riešený na miestnom úrade. Holuby sa kvôli kŕmeniu zbierajú vo, kam taktiež prichádzajú iné zvieratá – havrany, potkany či mačky. Zvieratá nemusia všetko zjesť a roznesie sa to vo vnútrobloku, kde sa hrajú aj deti,“ uzatvára **Kamhiyehová**

Dávid Pavlík

Z PETRŽALSKEJ OBÝVAČKY PRIAMO K VÁM

Tento článok vznikol v rámci komunitného projektu mestskej časti Bratislava-Petržalka **Z petržalskej obývačky**. Celú túto epizódu, ale aj desiatky podobných audio a video rozhovorov nájdete na všetkých podcastových platformách, oficiálnom YouTube kanáli [@bratislavapetrzalka](https://www.youtube.com/@bratislavapetrzalka), ďalších sociálnych sieťach samosprávy alebo jej webe [PETRZALKA.sk](https://www.petrzalka.sk).

PETRŽALSKÝ KOMUNITNÝ PLÁN PO PRVÝ RAZ TVORIA ĽUDIA „Z TERÉNU“

RIEŠENIE SOCIÁLNYCH PROBLÉMOV JE ICH KAŽDODENNÝM CHLEBOM

Komunitný plán má odzrkadľovať to, čo každému v komunite chýba a čo komunita pokladá za potrebné pre správne fungovanie mestskej časti.

Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS) je dôležitým dokumentom. Odpovedá totiž na otázku, v akom počte a aké sociálne služby treba vytvoriť na území obce, resp. mestskej časti. „Zároveň vďaka nemu získame prehľad o ľudských, materiálnych a finančných zdrojoch, ktoré budeme potrebovať na vybudovanie funkčného sociálneho portfólia,“ vysvetľuje **Ján Korec**, ktorý je na miestnom úrade v Petržalke poverený vedením oddelenia sociálnych vecí. S tímom kolegov a kolegyní aktuálne pracuje na novom komunitnom pláne, ktorým sa bude mestská časť riadiť v rokoch 2024-2028. Mimočodom, je to vôbec po prvý raz, čo KPSS pripravujú v Petržalke ľudia, ktorí majú priamy kontakt s „petržalským terénom“ a nie externá spoločnosť.

KOMUNITA

„Komunitné plánovanie sociálnych služieb je založené na získaných dátach, nabáda komunitu vstupovať do dialógu a hľadať riešenia. Cieľom je pretvorenie ponuky sociálnych služieb tak, aby zodpovedala potrebám obyvateľov našej mestskej časti,“ dodáva Korec. Viac o tom, čo všetko by mal dobrý komunitný plán riešiť v najľudnatejšej mestskej časti, sa dozvieme v rozhovore.

Na čo vlastne slúži komunitný plán? Nie je to len dokument pre dokument, keďže obce majú povinnosť vypracovať ho?

V minulosti to tak možno bolo. V dôsledku toho však potom praktická stránka pokrývala za reálnymi potrebami. Komunitné plány vypracúvali externé firmy, ktoré často nemali kontakt s prostredím. Teraz je to však inak

Komunitný plán sociálnych služieb sa zaoberá všetkými skupinami obyvateľov. Dôležitou súčasťou sú seniori. | Foto: Ivana Vrabľová

– našim záujmom je, aby sme mali dosah na to, čo v pláne bude, aby to bol skutočne funkčný dokument. S tým, že v ňom sa odzrkadlí, čo v mestskej časti v sociálnej oblasti máme a čo potrebujeme. Stanovia sa presné ciele a aj to, dokedy sa majú splniť a koľko to bude stáť. A čo je dôležité – komunitný plán má odzrkadľovať to, čo každému v komunite chýba, to, čo komunita pokladá za potrebné pre správne fungovanie mestskej časti. Komunitný plán zahŕňa všetky skupiny obyvateľov - seniorov, deti, mladých ľudí a rodiny v ohrození, ľudí so zdravotným znevýhodnením, pričom posledná cieľová skupina bola v predchádzajúcich KPSS riešená naozaj veľmi okrajovo.

Je to teda po prvý raz, kedy komunitný plán nerobí externá firma, ale samotná mestská časť?

Po prvý raz je to tak, že to bude naša práca, s naším vkladom, ale, samozrejme, v spolupráci s odborníkmi v pracovných skupinách.

Ako budete zisťovať potreby obyvateľov?

Veľa vecí už vieme, keďže sme denne v teréne. Zvyšok dozistíme dotazníkovou formou jednak v našich zariadeniach, od prijímateľov sociálnych služieb, ale tiež od širokej verejnosti. Pre verejnosť budú dotazníky distribuované na dostupných miestach v rámci Petržalky a obyvateľov budeme oslovať napríklad aj v stánku mestskej časti počas Dní Petržalky.

Tušíte už, čo v Petržalke chýba najviac?

Napríklad dostatočná podporná sieť pri práci s ľuďmi bez domova. Chýbajú nám tu „kamenné služby“ – útulky, nocľahárne, hygienická stanica... Toto sú výzvy, ktoré nás čakajú. Treba však myslieť aj na to, či to mestská časť bude vedieť zafinancovať, a tiež na to – a to je veľmi dôležité –, aby sme našli spoločnú reč s komunitou. Nemôžeme svojvoľne vybudovať kamennú službu, s ktorou nebudú súhlasiť obyvatelia Petržalky.

Je toto vôbec v kompetencii mestskej časti? Nie je to skôr úlohou hlavného mesta, ktoré má aj ďaleko väčšie finančné možnosti, alebo dokonca štátu?

Áno, ak by sme išli striktné v zmysle štatútu hlavného mesta, tak kompetencia a zodpovednosť za problematiku ľudí bez domova v Bratislave primárne spadá do úloh hlavného mesta. Lenže my sme zodpovedaná mestská časť a najmä zodpovedná k našim obyvateľom. Nemáme na mysli pritom len tých, ktorí majú v občianskom preukaze uvedené, že sú obyvateľmi mestskej časti Bratislava – Petržalka, ale aj ľudí, ktorí sa nachádzajú na území mestskej časti. Máme tu naozaj vysoké percento ľudí bez domova a je našou povinnosťou postarať sa o nich.

HPadali ste už nejaké konkrétne budovy, kde by ste poskytovali pomoc ľuďom bez domova?

Robíme si tzv. mapping. Nielen celkového bezdomoveckého prostredia, ale aj potenciálnych objektov, ktoré by prichádzali do úvahy. Pritom už zároveň vyhodnocujeme aj riziká, ktoré tento proces so sebou prináša. Je nám jasné, že nás čaká neľahká úloha – scitlivovanie obyvateľov Petržalky v tejto téme. Treba povedať, že sme už v tomto smere stratili veľa rokov a je najvyšší čas, aby sme začali rozprávať o ľuďoch v kríze. Na druhej strane si myslím, že Petržalka má v tomto veľký potenciál, lebo sme naozaj komunitnou mestskou časťou. Keď prechádzame sídliskom a riešime rozličné cieľové skupiny, vidíme, že ľudia sa tu veľmi pekne združujú a vyvíjajú svoje občianske aktivity. Na tom sa dá stavať.

Hovoríte scitlivovanie. Akým spôsobom sa niečo také robí?

Budem veľmi rád, keď sa v Petržalke zmení vžitý stereotyp. Človek bez domova, to už nie je bradatý muž, ktorý je špinavý, zapácha a treba ho vyhodiť z MHD. Každý jeden z nás sa môže ocitnúť v tejto situácii. Bohužiaľ, doba tak eskaluje so svojimi negatívami, že sa to stáva našou dennou súčasťou. Máme tu široké spektrum ľudí bez domova – od tých, ktorí žijú na ulici krátko, cez ľudí, ktorí balansujú na hranici, až po takých, ktorí už prepadli sieťou, ale nemáme ich nijako zafinancovaných. Je to obrovský diapazón ľudského utrpenia, ktorý treba pomenovať a toto dať do popredia, že to nie je len o tom kontajnerovom bezdomovectve, ale je to v bytoch, stretávame to na ulici,

konfrontujeme sa s tým v potravinách, jednoducho všade.

To je obrovské sústo.

Áno, je to výzva. Nemáme naivné ružové okuliare, ale každé priblíženie a pochopenie tejto problematiky je veľmi, veľmi dôležité. Ale opakujem, dôležité je našimi rozhodnutiami nenarušovať stabilitu mestskej časti. Ak chceme vybudovať takéto zariadenia, musí sa to zrealizovať veľmi citlivo. Ako k obyvateľom Petržalky, tak aj k ľuďom bez domova. Lebo aj oni musia byť chránení.

Ľudia bez domova sú však iba jedna časť komunitného plánu, aj keď asi najvypuklejšia.

Každá časť komunitného plánu je rovnako dôležitá. Pravdupovediac, máme tu páľčivejšie výzvy ako sú ľudia bez domova, keďže o tých sa komunikuje už naozaj dlho. Či už dostatočne, alebo nie, to je druhá vec, ale nie je to neznáma téma. No my tu začíname mať oveľa väčšie problémy s ľuďmi, ktorí majú mentálne a psychické postihnutie a pohybujú sa medzi nami. Samozrejme, jedno na druhé nadväzuje – takíto ľudia veľmi často sklzánu a stávajú sa ľuďmi bez domova. Predstava, že tak ťažko postihnutý človek je odkázaný sám na seba, bez pomoci, je desivá.

Kde sa s týmito ľuďmi stretávate?

Dennodenne na úrade. Veľkou pomocou boli jednorazové dávky. Vtedy na úrad prišla plejáda ľudí, jednotlivci, rodiny, seniori. Takto sme zistili, že mnohí z nich majú základné komunikačné – často aj zjavné psychické – problémy. Máme tu dokonca početnú skupinu analfabetov. To by som v živote nepovedal, že v 21. storočí to môže u nás byť v takom veľkom meradle. Prekvapilo nás tiež, že nejde o nejakých seniorov vo vysokom veku, sú to ľudia, ktorí majú okolo päťdesiat rokov.

Pracujete s nimi ďalej?

Snažíme sa, ale nemáme na to kapacitu. To je práve, opäť zdôrazňujem, jedna z úloh komunitného plánu: zosieťovať organizácie, ktoré by v tejto problematike mohli pomôcť. Aby sme boli ako prvý záchytný kontakt, ktorý dokáže človeka nasmerovať k špecializovanej pomoci. Zároveň však potrebujeme, aby nám potom tá organizácia dala spätnú väzbu. Pretože

nás zaujíma, čo sa s tým človekom ďalej deje.

Ako sa takíto ľudia dozvedia, že majú prísť práve na úrad?

Vykonávame aktívny streetwork. Keď ich stretneme v teréne, povieme im: Toto je už vážnejší problém, toto vonku nevyriešime, príďte na úrad. A oni zväčša prídu.

Toto však asi tiež patrí medzi problémy, ktoré je potrebné riešiť na inej úrovni.

Samozrejme, že to nevyriešime my, v Petržalke. Ale našou primárnou úlohou je, že po prvý raz to bude v komunitnom pláne zadefinované. Ako páľčivý problém, s ktorým sa tu stretávame a zistíme, že nemáme patričnú sieť, na ktorú by sme sa v prípade potreby mohli obrátiť. Preto sa v prvom rade musíme spojiť s tými, ktorí sa venujú tejto problematike. O mnohých občianskych združeniach netušíme. Úlohou komunitného plánu teda bude najprv zosieťovať sa, vymeniť si skúsenosti a potom postaviť ciele.

Čo ďalšie je súčasťou komunitného plánu?

Samostatnou kapitolou sú seniori. Máme veľkú tému - denné centrá - chceme „prekopat“ filozofiu ich fungovania. Chceme, aby boli otvorené, dynamické... Obyvatelia Petržalky starnú, preto je pre nás dôležité vytvoriť podmienky na to, aby si tu každý našiel svoje voľnočasové aktivity. Veľkou výzvou do budúcnosti budú aj pobytové zariadenia, teda domovy seniorov, zariadenia opatrovateľskej služby. Treba však tiež povedať, že všetky skupiny, o ktorých sme hovorili, sa veľmi prelínajú.

Má komunitný plán Petržalky nejaké špecifiká?

Špecifikom je, že v Petržalke máme viac-menej všetko. Ja sa napríklad nečudujem ani ľuďom bez domova, že Petržalka je pre nich vyhľadávaným miestom, lebo každý si tu nájde to svoje prirodzené prostredie. Tak, ako sa tu dobre žije rodinám, lebo je tu zdravé prostredie pre výchovu detí, les, vodné plochy, rovnako sú to rovnaké lákadlá aj pre ľudí bez domova, najmä pre dostatok anonymitu.

Ešte jednu vec z komunitného plánu by som rád spomenul – a týka sa všetkých cieľových skupín: nastavenie spolupráce so psychológmi. Petržalka je, pokiaľ viem, jediná mestská časť, ktorá spolupracuje so zazmluvneným psychológom, čo je veľká vec. Treba ju však rozšíriť.

Aké ďalšie kroky vás teraz pri vytváraní komunitného plánu čakajú?

Musíme čo najrýchlejšie rozposlať pozvánky do pracovných skupín. Druhou úlohou je zrealizovať dotazníkový prieskum medzi verejnosťou. Zber bude trvať dva týždne – od 20. do 30. júna. Ako som už spomínal, s dotazníkmi budeme aj na Dňoch Petržalky, ľudia ich môžu vyplniť aj na ďalších miestach – v pobočkách petržalskej knižnice, v kultúrnych zariadeniach Petržalky (DK Zrkadlový háj, DK Lúky, CC Centrum) a v Petržalskej plavárni. Pracujeme aj na dohode so Slovenskou poštou, dotazníky chceme umiestniť na petržalské pobočky. Samozrejme, dotazník bude možné vyplniť aj elektronicky. Obyvatelia ho nájdu na webovej stránke KOMUNITA.PETRZALKA.SK.

Martina Štefániková

DOTAZNÍKOVÝ PRIESKUM

Mestská časť sa bude pýtať verejnosti na vnímanie kvality a dostupnosti sociálnych služieb v Petržalke prostredníctvom dotazníkového prieskumu od 20. do 30. júna.

Dotazníky ľudia nájdu v stánku mestskej časti na Dňoch Petržalky 24. júna, v pobočkách petržalskej knižnice, v kultúrnych zariadeniach Petržalky (DK Zrkadlový háj, DK Lúky, CC Centrum) a v petržalskej plavárni.

Dotazník je možné vyplniť aj elektronicky na KOMUNITA.PETRZALKA.SK.

PETRŽALSKÝ KOMPAS ZVÝŠI INFORMOVANOSŤ OBYVATEĽOV

Inovácie, vylepšenia či vyššia efektívnosť i v oblasti informovanosti – aj o to sa petržalská samospráva snaží čoraz intenzívnejšie. Aby sa všetky dobré, ale aj menej populárne správy dostali k čo možno najväčšiemu počtu obyvateľov i obyvateľiek najľudnatejšieho sídliska na Slovensku, pripravila nový mediálny formát – Petržalský kompas.

Nová pravidelná relácia z dielne Miestneho úradu Petržalka raz mesačne prináša informácie o tom, čo dôležité sa v mestskej časti udialo za predchádzajúcich tridsať dní a tiež čo ju v najbližších dňoch čaká. Či už priamo z iniciatívy mestskej časti, organizácií pôsobiacich na jej území, alebo vás, našich obyvateľov a návštevníkov. Prvé dve relácie ste už mohli vidieť v máji a v júni (pozrieť si ich

môžete aj spätne na YouTube kanáli petržalskej samosprávy). O novinky z diania v Petržalke nebudete ukrátení ani počas prázdninových mesiacov. V poradí tretia relácia je pripravená už na začiatok júla.

Petržalský kompas moderujú kolegovia z referátu komunikácie Mária Halašková a Dávid Pavlík, ktorých Petržalčanky a Petržalčania poznajú aj z komunitného projektu Z petržalskej obývačky.

Reláciu nabitú informáciami mestská časť pravidelne prináša na sociálnych sieťach, ale aj cez svoj oficiálny YouTube, web či mobilnú aplikáciu. Je tiež súčasťou týždenného e-mailového newslettera. Na jeho odber je možné prihlásiť sa cez PETRZALKA.sk/newsletter.

Silvia Šimeková

Reláciu Petržalský kompas striedavo uvádzajú Mária Halašková a Dávid Pavlík. | Foto: Ivana Vrablová

TRIEDENÝ ODPAD Z RODINNÝCH DOMOV ODVÁŽA OLO LEN RAZ MESAČNE

Od 5. júna zmenila spoločnosť OLO, a. s. interval odvozu triedeného odpadu z rodinných domov formou vrecového zberu z dvakrát mesačne **na jeden raz za 28 dní**. Odvoz modrých aj žltých vriec bude prebiehať vždy v rovnaký deň v týždni. Uzavreté žlté a modré vrecia musia byť vyložené na deň odvozu **od 6:00 do 18:00** na obvyklom mieste zberu zmesového komunálneho odpadu. Harmonogram odvozu je zverejnený na webovej stránke OLO.SK.

Dôvodom zmeny je podľa OLO, a. s. **zefektívnenie zvozu, úspora financií a zníženie CO2**. Z analýz realizovaných v roku 2022 vyplýva, že z celkového počtu rozdанных modrých vriec sa využíva len 38 % a v prípade žltých vriec len 43 % - pod pokles sa pritom podpísalo najmä zavedenie zálohového systému plastových fliaš.

V prípade záujmu môže OLO poskytnúť obyvateľom 120-litrové alebo 240-litrové zberné nádoby na uskladnenie a vykladanie vriec. Za nákupnú cenu si ich môžu objednať aj s dodaním na zákazníckom centre OLO (zakazka@olo.sk alebo tel. **02/50 110 660**). Aj v prípade použitia nádob však treba vkladať odpad do vriec dodaných OLO, a. s.

Martina Štefániková

PETRŽALKA HĽADÁ ČLENOV DO KOMISIÍ NA PREDČASNÉ VOLBY

V parlamentných voľbách naplánovaných na 30. septembra 2023 bude mať Petržalka opäť takmer 100 volebných okrskov, v ktorých bude pracovať veľké množstvo členov okrskových volebných komisií.

Záujemcovia sa môžu pohodlne registrovať prostredníctvom online formulára na webe VOLBY.PETRZALKA.SK. Stačí vyplniť osobné údaje a údaje potrebné k vyplateniu odmeny a zakliknúť súhlas s ich spracovaním.

Vo formulári je možné vybrať aj preferované volebné miestnosti, do ktorých by záujemcovia chceli byť umiestnení. Za pomoc dostanú čle-

novia komisií odmenu približne 63 eur v čistom a samozrejmosťou je aj poskytnutie stravného. Výška odmeny bude upresnená po obdržaní pokynov od Ministerstva vnútra SR.

„Mestská časť najprv musí počkať na delegácie členov komisií zo strany politických strán a hnuť a následne bude voľné miesta obsadzovať záujemcami z radov verejnosti, ktorí sa prihlásia cez krátky online formulár. Informáciu o zaradení do konkrétneho okrsku preto môžu záujemcovia očakávať v druhej polovici leta. Ak aj nebudú z kapacitných dôvodov zaradení, budeme ich evidovať v databáze náhradníkov a do dňa volieb ich môžeme telefonicky kontaktovať s ponukou na zaplnenie voľného miesta. Viacero členov komisií sa z rôznych dôvodov odhlási niekoľko dní pred voľbami, preto je šanca na dodatočné zaradenie pomerne veľká,“ hovorí Alžbeta Neuschlová, vedúca referátu organizačných vecí Miestneho úradu Petržalka, ktorý zastrešuje organizáciu volieb.

Mária Halašková

ZELENÁ PETRŽALKA ZOSTÁVA VERNÁ SVOJMU PRÍVLASTKU

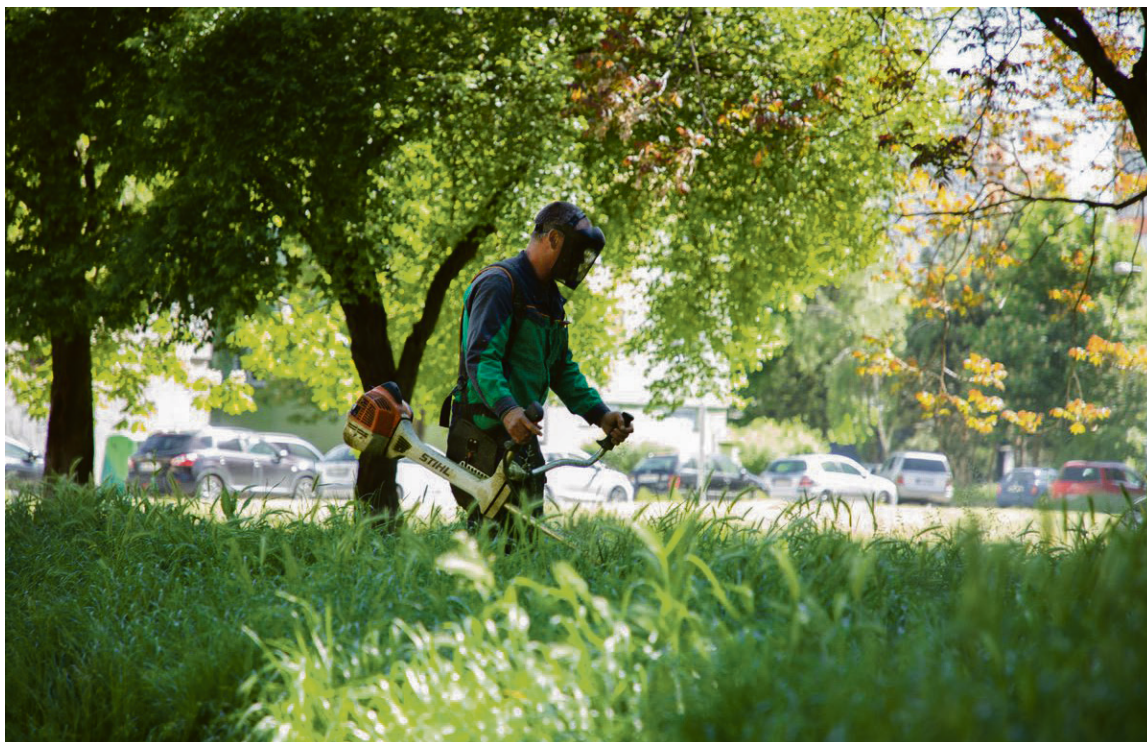
VĎAČÍ ZA TO I SVOJIM KOSCOM, O TRÁVNIKY SA STARAJÚ UŽ OD APRÍLA

Koncom apríla mestská časť Bratislava-Petržalka odštartovala prvé kolo tohtoročnej kosby. Cieľom je udržať sídlisko nielen zelené, ale aj upravené a bezpečné.

„Kosenie neustále zefektívňujeme, aby bolo lepšie, účinnejšie a najmä ke spokojnosti obyvateľov,“ hovorí zástupca prednostu pre správu verejných priestranstiev **Peter Slovák**. Obyvatelia najľudnatejšieho sídliska na Slovensku sa o ne/pravdivosti jeho výroku presvedčajú už od apríla, kedy sa začala prvá fáza tohtoročnej kosby. Zamestnanci z oddelenia správy verejných priestranstiev sa v týchto týždňoch pravidelne starajú nielen o to, aby ľudom tráva neprerástla cez hlavu, ale tiež o dodatočnú úpravu povrchov, vrátane vyhrabania starého lístia či zarovňania jám.

AKTUÁLNE Vzhľadom na rozlohu Petržalky, bola samospráva nútená posilniť počet pracovných síl v teréne. V lokalitách **Lúky, Dvory a Háje** sa preto podľa Slováka nachádza až **šesť motorizovaných skupín** doplnených o **ručných koscov**. To znamená, že o zelený povrch sa v každej časti starajú dve skupiny zamestnancov so štyrmi kosačkami, pričom spolupracujú s ďalším tímom zloženým z troch až štyroch ručných koscov. Keďže ručné kosenie je náročnejšie a trvá o čosi dlhšie, nemotorizovaným partiám dodatočne vypomáhajú i vyškolení šoféri samotných kosačiek.

Údržba na najväčšom sídlisku myslí na všetko. K dispozícii majú i výjazdovú skupinu, respektíve dieľňu, ktorá v prípade poruchy

Ručné kosenie sa využíva najmä na miestach, kde hrozí poškodenie drevnín alebo kvetinovej výsadby. | Foto: Ivana Vrabľová

mechanizmu príde rýchlo a bez problémov závalu na dané miesto odstrániť.

ŠETRNÍK PRÍRODE

S prácami sa logicky spája i neporiadok v podobe zbytkov trávy či zeminy v okolí. Túto časť majú na starosti jeden až dva tzv. egholmy, teda čistiace autička. Úlohou ich šoférov je okrem upratovania taktiež pomoc s držaním ochranných plachiet zabráňujúcim poškodeniu motorových vozidiel či fasád počas kosenia.

„V Petržalke máme jednu až sedem fáz kosby, všetko v závislosti od počasia. Na jar je kosba intenzívnejšia, ale s pribúdajúcim teplom sa kosí šetrnejšie, aby pôda nebola celkom vyprahnutá. Intenzita kosenia sa znižuje a tráva sa necháva vyššia, aby miestami vyschnuté časti zeme neuberali na

estetickosti. Snažíme sa byť blavne šetrní ke prírode,“ vysvetľuje celý proces zástupca prednostu.

Zamestnanci petržalskej údržby sa však nestarajú len o trávnaté plochy v správe mestskej časti, ale aj o pozemky bratislavského magistrátu, ktoré boli samospráve zverené v roku 2021. Kvôli istým nezrovnalostiam vo zverovacích protokoloch tiež dochádza k situáciám, kedy niektoré pozemky kosí zároveň mesto i petržalská údržba.

PROBLÉMOVÉ PREDZÁHRADKY

Problémom sú niekedy aj predzáhradky. Prečo? Často sa stáva, že obyvatelia si na nich vysadia stromy, kvety či kríky, no s pokročilým vekom, prípadne po úmrtí sa o ne viac nemá kto starať. Vtedy rovnako prichádzajú na rad zamestnanci oddelenia správy

verejných priestranstiev, ktorí z dôvodu vlastnej práce a množstva požiadaviek nie sú schopní vyhovieť všetkým. A ani nemôžu. „Robíme kvôli tomu stretnutia so zástupcami vlastníkov bytov, ktorí chcú, aby sme tam chodili my. Na to priestor nemáme – ani personálny ani časový, preto si potrebujeme dohodnúť efektívny systém fungovania,“ hovorí na margo situácie **Slovák**, podľa ktorého by sa dohodou odstránila väčšina problémov.

Samospráva ponúka možnosť zapojiť sa do starostlivosti o krašiu, čistejšiu a zelenšiu Petržalku aj verejnosti. A to pomerne jednoducho. Stačí, ak obyvatelia akékoľvek nezrovnalosti, prípadne tipy na vylepšenia nahlásia prostredníctvom nového portálu **PODNETY.PETRZALKA.sk**.

Silvia Šimeková

DO REZIDENTSKEJ ZÓNY PRIBUDLI STARHRADSKÁ AJ TEMATÍNSKA

Mimo modrých boxov na severnom brehu Draždiaka už nezaparkujete.

Koncom minulého roka petržalskí rezidenti v zónach Dvory 1 - 3 a Dvory 5 - 6 začali užívať výhody tzv. zazónovania. Po vyznačení nových modrých pozdĺžnych a šikmých parkovacích miest a osadení dopravného značenia je tak parkovanie v daných petržalských lokalitách možné už len vo vyznačených boxoch. Začiatkom júna sa k nim pridáva aj ďalšia lokalita – Lúky 6. V prvej fáze ide zatiaľ o ulice Starhradská a Tematínska, kde od roku 2019 platia pravidlá Petržalského parkovacieho systému.

„Všetkým nerezidentom aj v tomto kontexte pripomíname povinnosť registrácie do Petržalského parkovacieho systému cez mobilnú aplikáciu URBI – Cestovanie vo vrecku,“ hovorí Andrej Árva, poverený vedením petržalského referátu statickej dopravy. „Tak môžu aj návštevníci Petržalky

v pondelok až štvrtok od 7:00 do 18:00 a od piatka 7:00 do nedele 18:00 aj v tejto novej rezidentskej zóne parkovať bezplatne.“

S rozširovaním bezplatných petržalských modrých parkovacích zón plánuje mestská časť pokračovať aj v ďalších lokalitách, projekty organizácie dopravy aktuálne čakajú na schválenie Krajským dopravným inšpektorátom Bratislava.

ZMENY V MESTSKOM SYSTÉME PAAS

Bratislavskí mestskí poslanci na májovom zasadnutí zastupiteľstva schválili nové Všeobecne záväzné nariadenie (VZN), ktoré upravuje podmienky rezidentského parkovania PAAS. Najpodstatnejšou zmenou je umožnenie zaplatiť za parkovanie prostredníctvom SMS – treba sa však pripraviť na to, že suma za parkovací lístok bude napríklad v Starom Meste

o 40 centov vyššia ako v prípade platby cez aplikáciu.

Dvojkoľosové motorové vozidlá môžu v zónach PAAS parkovať zdarma, novinkou je aj zavedenie parkovacej karty pre vozidlá registrované poskytovateľom sociálnej starostlivosti s 90-percentnou zľavou z tarify parkovacieho lístka. Na základe nového VZN sa znížia ceny abonentných parkovacích kariet o 20 percent pre drahšie tarifné pásma. Domácnosti bez auta získajú vyšší počet parkovacích hodín pre návštevy - 200 hodín ročne, ĽZP osoby až 750 hodín.

Celomestský parkovací systém PAAS predstavil aj budúce nové zóny. V Petržalke by sa mal v roku 2023 rozšíriť o zóny Dvory 5, 6 a Šustekova. Mestský PAAS je na rozdiel od Petržalského parkovacieho systému spočítaný aj pre rezidentov. Za registráciu prvého auta zaplatia obyvatelia 39 eur.

Silvia Šimeková

INZERCIA

LETO V LEONE SI DETI UŽIJÚ S TÁBORMI PLNÝMI POHODY

Dlhý rok plný školáckych či škôlkarských povinností je takmer za nami, prichádza čas na zábavu.

Či už máte doma dobrodruha, umelca, milovníka vody, alebo je vaše dieťa skrátka len za každú zábavu, LEON denný tábor v Slnecničiach je skvelá voľba ako zažiť jedinečné leto.

Denný tábor počas celého týždňa deti nielen zabaví, ale atraktívnou formou získajú aj nové, zaujímavé vedomosti. Získajú tiež nové kamarátstva a množstvo zážitkov z výletov a súťaží v prírode, v slanom bazéne či na trampolínach v Jump Parku.

Tábory sú určené pre deti vo veku **od 5 do 12 rokov** a sú tematicky rozdelené do viacerých kategórií: Vitaj leto!, Malí umelci,

Záchranári, Moja planéta, Svet zvierat, Let's Move!, Malí športovci a prázdninové pobyty zakončí tábor Bye Bye leto!

Každý týždeň sú navyše pripravené plavecké tábory **LEON Sharks**, úplnou novinkou je intenzívny plavecký tábor **Sharks Intensive**.

Počas celého pobytu v dennom tábore sa o deti postarajú skúsení animátori, ktorí dozrú aj na to, aby sa malí táborníci zdravo a chutne najedli a, samozrejme, dodržiavali aj pitný režim.

Nové moderné priestory LEONU sú komfortné, plne klimatizované, upratujú a dezinfikujú sa

na dennej báze. Bonusom je skvelá dostupnosť a bezproblémové parkovanie. Všetky atrakcie sú pod jednou strechou a v tesnej blízkosti rodinného centra je veľká lúka, ako i ďalšie možnosti vyžitia v prírode. Mimochodom, všetko, čo deti v LEONE vyskúšajú a zažijú, si môžu zopakovať aj po lete – spoločne s rodičmi či súrodencami.

Záujem je veľký a miest je málo, preto neváhajte a prihláste sa už

teraz. Cena týždenného turnusu je v ponuke už **od 189,90 EUR** aj s poistením.

Viac info o táboroch a zľavách nájdete na www.leoncentrum.sk, prípadné otázky môžu rodičia konzultovať aj telefonicky na čísle **0948 796 932** alebo emailom tabor@leoncentrum.sk.

Nikola Hossová, Leoncentrum

RADA PRÁVNÍKA: ČO S NÁJOMCOM BYTU, KTORÝ NEPLATÍ NÁJOM?

Platiť dohodnuté nájomné riadne a včas je základnou povinnosťou nájomcu. Riadne a včas znamená, že nájomné je uhradené v presne dohodnutej výške a do presne dohodnutého dátumu. Ak sa nájomca omešká čo i len o jeden deň, prípadne nezaplatí nájomné v dohodnutej výške, porušuje nájomnú zmluvu a prenajímateľ má právo voči nemu zakročiť. Ako? O téme hovorí advokát JUDr. Patrik Ozimanič.

SKÚSTE SA NAJPRV DOHODNÚŤ

Prenajímateľ môže, samozrejme, žiadať dlžné nájomné doplatiť a podľa § 697 Občianskeho zákonníka, ak nájomca nezaplatí dlžné nájomné do 5 dní po splatnosti, môže dokonca žiadať aj tzv. poplatok z omeškania.

Rozhodnutie, či bude nájomné vymáhať, resp. či bude uplatňovať aj poplatok z omeškania prípadne, či ukončí nájom je len na prenajímateľovi. Môže uvedené tolerovať a dohodnúť sa na neskoršom doplatení, môže odpustiť poplatok z omeškania, ale na druhej strane môže od nájomcu žiadať doplatiť všetko, vrátane poplatku z omeškania.

Nájom bytu je vo všeobecnosti možné dohodnúť buď v režime Občianskeho zákonníka, alebo v režime zákona č. 98/2014 Z. z. o krátkodobom nájme bytu. Tieto dva režimy je potrebné rozlišovať a overiť si, ktorý sa na vás vzťahuje.

Odporúčam však vždy nájomcu najskôr slušne písomne vyzvať, aby dlžné nájomné doplatil a platil načas a zároveň ho upozorniť na možnosť podania výpovede a možnosť žiadať poplatok z omeškania.

Ak by napriek tomu nájomca dlh neuhradil, môže prenajímateľ podať žalobu na súd, napr. cez upomínacie konanie a žiadať vydať platobný rozkaz. Výzva nie je podmienkou podania žaloby.

Na úhradu dlhu môže prenajímateľ použiť aj depozit (zábezpeku). Pozor! Takéto použitie depozitu však musí byť dohodnuté a použitie musí byť v súlade so zmluvou. Nesmie byť

svojovoľné, v opačnom prípade by mohol mať prenajímateľ problémy.

DLŽNÉ NÁJOMNÉ MÔŽE BYŤ DÔVODOM VÝPOVEDE

V zmysle ustanovenia § 711 ods. 1 písm. d) Občianskeho zákonníka je nezaplatenie nájomného riadne a včas za čas dlhší ako 3 mesiace tzv. hrubým porušením povinností vyplývajúcich z nájmu bytu a je zároveň dôvodom na výpoveď nájmu bytu. Ak si prenajímateľ a nájomca dohodli režim krátkodobého nájmu bytu, potom na výpoveď dokonca stačí, ak nájomca nezaplatí nájomné riadne a včas za čas dlhší ako 2 mesiace. Pokiaľ budú naplnené podmienky na výpoveď z nájmu, môže dať prenajímateľ nájomcovi výpoveď. Výpoveď musí byť písomná a musí v nej byť jasne uvedený dôvod výpovede, inak je neplatná. Nájom skončí uplynutím výpovednej lehoty, ktorý závisí od režimu zákona, ktorý si zmluvné strany dohodli. Podľa Občianskeho zákonníka je výpovedná doba 3 mesiace, no podľa zákona o krátkodobom nájme bytu môže byť aj len 15-dňová.

Vždy je potrebné si overiť režim zákona, pretože ten má vplyv dokonca aj na to, odkedy plynie výpovedná doba. Uplynutím príslušnej výpovednej doby nájom zaniká a nájomca je povinný byt opustiť. Ak tak neurobí, prenajímateľ má právo podať žalobu na vypratanie bytu. Svojpomocné vypratanie neodporúčam.

JUDr. Patrik Ozimanič, advokát
ozilegal.sk | advokat@ozilegal.sk

Rubrika Rada právnik je súčasťou Bezplatnej právnej poradne Petržalky, spoločného projektu MČ Bratislava–Petržalka a viacerých profesionálnych právnikov a advokátov, ktorí každú stredu poskytujú obyvateľom v priestoroch miestneho úradu pro bono právne rady. Viac informácií na PETRZALKA.SK/PORADNA.

ZHODNOTENIE VYKUROVACEJ SEZÓNY

PETRŽĽSKÉ DOMÁCNOSTI NAPOJENÉ NA CENTRÁLNE ZÁSOBOVANIE

TEPLOM MÔŽU ZA ROK 2022 OČAKÁVAŤ PREPLATKY

Na základe koncoročného vyúčtovania za rok 2022 vráti spoločnosť Veolia Energia Slovensko, a. s., výrobca a dodávateľ tepla, svojim petržalským zákazníkom odoberajúcim teplú vodu a teplo takmer 850-tisíc eur.

Pozitívny výsledok vyúčtovania nákladov za teplo za rok 2022 sa podarilo dosiahnuť vďaka zníženiu jednotkových cien oproti fakturovaným, resp. stanoveným Úradom pre reguláciu sieťových odvetví, ako aj vďaka zníženiu množstva spotrebovaného tepla počas vykurovacej sezóny.

VEOLIA

„Na základe uvedených skutočností naša spoločnosť súhrne vyplatí svojim odberateľom sumu vo výške takmer 850-tisíc eur. Standardná domácnosť by tak mala mať ročné náklady za teplo približne o 50¹ eur nižšie, ako bol fakturačný predpoklad, a dokonca o takmer 70² eur nižšie, ako stanovil

Petržalskí zákazníci spoločnosti Veolia Energia Slovensko, a. s. môžu očakávať preplatky. Ich výška závisí od rôznych faktorov. | Foto: Veolia

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví pre rok 2022. Naša spoločnosť si taktiež splnila svoje záväzky súvisiace s preplatkami za vyúčtovanie na rok 2022 aj voči svojim obchodným partnerom, resp. správanským organizáciám,“ doplnia Peter Kurilla, senior manažér pre CZT zo spoločnosti Veolia Energia Slovensko, a. s. Individuálna výška preplatkov pre koneč-

ných spotrebiteľov však, samozrejme, závisí od nastavení mesačných zálohových platieb, ktoré stanovil správca alebo domové spoločenstvo, a v neposlednom rade aj od správania odberateľa, t. j. od jeho individuálneho bytového, resp. domového energetického manažmentu.

Lucia Burianová,
senior manažér pre komunikáciu a marketing, Veolia Energia Slovensko, a. s.

¹ Rozdiel nákladov spadajúcich do výslednej ceny tepla a nákladov spadajúcich do fakturovanej ceny tepla | ² Rozdiel nákladov spadajúcich do výslednej ceny tepla a nákladov spadajúcich do maximálnej ceny tepla

INZERCIA

CHCETE VEDIETĽ, AKO SA VYRÁBA TEPLA A TEPLÁ VODA?

Deň otvorených dverí na kotolni

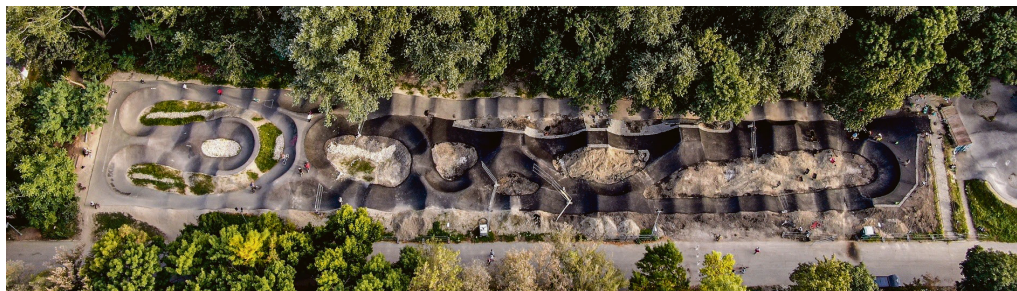

SOBOTA
24. jún 2023
13:00 - 20:00 hod.
na križovatke Furdekovej
a Starohájskej ul.
(pri Dostihovej dráhe)

NADÁCIA VEOLIA SLOVENSKO PODPORÍ OPĀŤ KOMUNITNÝ ŽIVOT V PETRŽALKE

Pri príležitosti 30. výročia pôsobenia skupiny Veolia Energia Slovensko spúšťa Nadácia Veolia Slovensko 2. ročník programu Komunitné granty, ktorý je určený pre širokú verejnosť, neziskové organizácie, športové kluby či školské zariadenia z bratislavskej mestskej časti Petržalka. Cieľom programu je podpora vzdelávania, životného prostredia, zlepšenia života komunity či podpora športujúcej mládeže.

V prvom ročníku Komunitných grantov podporila Nadácia Veolia Slovensko aj revitalizáciu časti areálu PumpPark.

Foto: Veolia

ZÍSKAJTE FINANCIU NA SVOJ PROJEKT

Ak máte dobrý nápad, ako vo vašom okolí niečo skrášliť, skvalitniť, postaviť či opraviť, práve teraz máte príležitosť na to, aby ste ho uskutočnili. Prihláste svoj projekt do programu

Komunitné granty a Nadácia Veolia Slovensko vám môže finančne prispieť na jeho realizáciu.

V prvom ročníku Komunitných grantov boli v Petržalke podporené tri projekty: Stromy pre Komunitnú záhradu Dvory, revitalizácia časti areálu PumpPark Petržalka a Športový klub Juventa Bratislava s projektom Gymnastika – základný šport pre všetkých. V druhom ročníku majú šancu aj ďalšie skvelé projekty, ktoré zlepšia kvalitu života mestskej časti a jej komunit.

Všetky potrebné informácie a formulár žiadosti nájdete na webovej stránke www.nadaciaveolia.sk. Vyplnenú žiadosť je potrebné zaslať e-mailom na nadacia@veoliaenergia.sk do 30. 9. 2023.

Mária Hlaváčová,
online špecialista pre komunikáciu a marketing, Veolia Energia Slovensko, a.s.

INZERCIA

KOMUNITNÉ GRANTY

Máte dobrý nápad ako vo vašom okolí niečo skrášliť, skvalitniť, postaviť či opraviť?

Prihláste svoj projekt do 30. septembra 2023

do programu Komunitné granty a spoločne zlepšime kvalitu života v Petržalke.

Prihlášku a viac informácií nájdete na stránke www.nadaciaVeolia.sk

TEŠÍME SA NA VAŠE PROJEKTY!

ZÍSKAJTE
FINANCIU NA SVOJ
PROJEKT

DUŠEVNÉ ZDRAVIE DETÍ A MLADÝCH ĽUDÍ SA OTRIASA V ZÁKLADOCH

BRATISLAVSKÁ ŽUPA A OBČIANSKE ZDRUŽENIE IPČKO UIŠŤUJÚ, ŽE POMOC EXISTUJE EXISTUJE, PRIPRAVILI SPOLOČNÝ PROJEKT

Čoraz viac mladých ľudí bojuje s úzkosťou, stresom, depresiami. Výnimkou nie sú sebapoškozovanie a myšlienky na ukončenie života. Od roku 2021 počet takýchto prípadov narástol o 300 percent. Pomoc však existuje, odkazujú **Bratislavský samosprávny kraj (BSK)** a občianske združenie **IPčko**. V snahe pomôcť mladým ľuďom, ale aj učiteľom a rodičom, spustili projekt **JE OK, AK NIE SI OK**.

SPOLOČNÝ PROJEKT

„Ak má mladý človek problém, najhoršie je nerobiť nič. Aby neprerástol do závažných duševných ťažkostí či extrémneho konania, je dôležité správne zareagovať a problém aktívne riešiť. Spojenie s IPčkom bolo preto logickým krokom v ceste za spoločným cieľom,“ ozrejmil **Juraj Droba**, predseda BSK.

BSK a IPčko spolu pripravili pomáhajúci projekt pre žiakov, ale aj pedagógov, psychológov a rodičov. Jeho súčasťou je vzdelávanie a podpora, internetové poradenstvo, vydávanie tlačovín aj akútna krízová intervencia. „Najdôležitejšie informácie sme sústredili na webe **NIESOMOK.SK**, kde okrem návodov ako riešiť rôzne krízové situácie možno nájsť aj četovú a e-mailovú poradňu. Chceme, aby mladí ľudia vedeli, že v tom nie sú sami a majú sa kam obrátiť. Cieľom projektu je tiež predísť ďalšiemu nárastu duševných ťažkostí,“ priblížil Droba.

PÄŤ NAJROZŠÍRENEJŠÍCH OBÁV

Nový projekt BSK a IPčka sa zameriava na päť najrozšírenejších tém v oblasti duševného zdravia: úzkosť, stres, depresie, sebapoškozovanie a myšlienky na ukončenie života. Ako problém identifikovať, čo sú spúšťače, ako sa prejavuje, ale aj techniky a cvičenia ako s ním bojovať nájdete na webe **niesomok.sk**. Okrem užitočných odporúčaní sú tam aj kontakty na poradňu.

Psychologická pomoc je k dispozícii nonstop, anonymne a bezplatne. Súčasťou projektu je aj vzdelávanie pre pedagógov a psychológov, supervízie pre školy, riešenie akútnych problémov a práca so študentmi.

„Máme za sebou náročné roky poznačené pandemiou, vojnou na Ukrajine, environmentálnymi a energetickými krízami, silnou polarizáciou spoločnosti. Zlé duševné zdravie je výsledkom eskalácie dlhodobou neriešených ťažkostí a problémov, ktoré sa počas dvoch rokov nabaľovali a zintenzívnili,“ upozorňuje **Marrek Madro**, riaditeľ a psychológ z OZ IPčko.

Toto združenie od roku 2012 poskytuje anonymnú, bezplatnú a nonstop dostupnú psychologickú pomoc a podporu pre mladých ľudí, ktorí prežívajú náročné okamihy, a to prostredníctvom linky pomoci IPčko.sk cez chat a e-mail, ako aj v ďalších projektoch a krízových službách. Za IPčkom stojí tím psychológov, sociálnych pracovníkov a špeciálnych pedagógov.

PROBLÉMOVÉ PRÁZDNINY

Termín spustenia projektu v júni nie je náhodný. „Blížila sa letné prázdniny, ktoré sú pre časť študentov obdobím nestability, bez režimu či denného kontaktu s partiou, kedy môže prevládť pocit osamelosti. Aby neprerástol do závažných duševných ťažkostí, doručíme im preventívnu prvú pomoc. S koncoročným vysvedčením dostane 22-tisíc našich študentov a študentiek pomáhajúci materiál ako zvládnuť leto. Dozvedia sa v ňom ako prípadný problém identifikovať, čo sú spúšťače, ako sa prejavujú. Nájdú tam tiež zvládajúce techniky a cvičenia. Obdobie prázdnin využijeme aj na prácu s pedagogickým personálom našich škôl, ktorý rovnako potrebuje a zaslúži si našu pomoc,“ uviedol podpredseda BSK **Michal Sabo**.

„Vela problémov začína v rodine,“ pripomína lekár a podpredseda **BSK Juraj Štekláč**. „Deti majú často pocit, že ich rodičia nechápu, dokonca majú strach a boja sa s nimi zhovárať. Rodičia síce predstierajú, že dokážu takéto situácie zvládnuť lepšie, v skutočnosti sa môžu trápiť rovnako alebo aj viac. Z trápenia však vzniká frustrácia, z frustrácie

bnev a z hnevu krivdy, na ktoré sa ťažko zabúda. Preto nikdy nie je neskoro začať tieto problémy aktívne riešiť.“

„Treba si uvedomiť, že za každým číslom je skutočný človek a ten potrebuje pomoc. Preto verím, že sa do projektu zapoja aj ďalší dôležití aktéri – samospráva, médiá, a napokon aj štát. Prosím, budme k sebe vnímavejší a ľudskejší. Takto môžeme spolu zachrániť nejedného mladý život,“ uzavrel **Droba**.

Lucia Forman

MLADÝCH TRÁPI OSAMELOST'

V porovnaní s rokom 2021 duševné ťažkosti u detí a mladých ľudí vzrástli o 297 %. V roku 2022 v rámci liniek pomoci a krízových služieb zaznamenalo IPčko 178 234 pomáhajúcich a krízových komunikácií. Až 71% sa týkalo mladých ľudí do 30 rokov.

V Bratislavskom kraji v roku 2022 uskutočnilo IPčko takmer 700 krízových intervencií. O pomoc žiadali najmä mladí od 15 do 18 rokov, potom 10- až 14-ročné deti a na treťom mieste boli ľudia vo veku od 19 do 24 rokov. Na linky pomoci sa viac obracali ženy (64 %) ako muži (33 %).

- Najčastejšie témy:
- pocit osamelosti a strach (21,7 %),
- duševné problémy (9,6 %),
- stres a tlak na výkon (9,1 %),
- myšlienky na ukončenie života (9 %),
- depresia a symptómy depresie (7,3 %)
- vzťahy s rovesníkmi (7,2 %),
- partnerské vzťahy (5,8 %),
- konflikty (5,7 %),
- sebapoškozovanie (5,3 %),
- škola a vzdelávacie ťažkosti (3,3 %),
- pokus o samovraždu (1,6 %).

JE OK, AK

NIE SI OK

www.niesomok.sk

Cítiš sa smutne,
v hlave ti víria rôzne
myšlienky, nič ťa nebaví,
zle spávaš a nevieš sa
sústrediť? Nič ti už
nedáva zmysel?

Máš pocit, že nemáš
nič pod kontrolou?
Cítiš strach a paniku?

Snažíš sa prekričať
duševnú bolesť tou
fyzickou? Nevieš si
s tým poradiť?

Chceš si pomôcť a nevieš
ako? Alebo chceš pomôcť
kamošovi či kamoške?
Nevieš, kde máš začať?

ÚZKOSŤ, DEPRESIA, STRES, BOLEŠŤ...
POMOC vždy existuje.

Tá naša je navyše anonymná, rýchla a bezplatná.
Tak už nečakaj. Sme tu aj pre teba. Už po prvom
kontakte s nami sa môžeš mať lepšie.

KULTÚRNE LETO V PETRŽALKE OŽIVÍ PÄŤ TEMATICKÝCH VÍKENDOV

Leto je konečne tu. Mestská časť Bratislava-Petržalka a Kultúrne zariadenia Petržalky sa postarali o to, aby ste za zábavou, kultúrou i športom nemuseli cestovať a priniesli ich priamo na zelené sídlisko.

Základom Kultúrneho leta v Petržalke 2023 bude **päť tematických víkendov** v rôznych častiach Petržalky: Živá história, Leto s hudbou, Petržalka v pohybe, Fantastické leto a Živá pamäť.

ŽIVÁ HISTÓRIA 30.6. – 1.7.

Leto otvoríme koncertom študentov jazzovej sekcie Cirkevného konzervatória v Bratislave. V sobotu 1. júla v Sade Janka Kráľa pri Gotickej veži vás pozývame na **Bratislavský dobový piknik** pre milovníkov živej histórie, zameraný na obdobie rokov 1900 – 1950. Čakajú vás štýlové koncerty a tančiarne s hudbou danej éry: **Fats Jazz Band, C. a k. orchester a SwinGang**.

Pod korunami stromov, ktoré toto obdobie zažili, si budete môcť v príjemnej piknikovej atmosfére vychutnať dobové atrakcie, ukážky remesiel a módnú prehliadku. Chýbať nebude ani tanečný workshop, stánky s retro pochúťkami či handmade výrobkami.

LETO S HUDBOU 14.7. – 16.7.

Miestom konania trojdňového hudobného podujatia bude **Dostihová dráha Petržalka**.

Piatok 14. júla odštartujeme jubilejným, **30. ročníkom LIVIN'BLUES** – najstarším slo-

venským bluesovým festivalom. Skupiny a projekty The Blues Newborns, Turtev Brothers, René Lacko and Downtown, Víťazný traktor, či maďarský Sonny and his Wild Cows budú až do súmraku plávať na vlnách blues a blues-rocku európskej úrovne.

V sobotu 15. júla vypukne **SÚBOJ TITANOV** – festival tribute a revival skupín v znamení hardrockových a metalových legiend. Alice Cooper Revival, Black Sabbath DIO Tribute, Motherhood – Motorhead revival a Iron Maiden Revival predvedú, prečo ich vzory patria medzi legendy tvrdej gitarovej hudby.

Víkend Leto s hudbou uzavrieme nedeľným dostihovým dňom s kapelou O.B.D.

PETRŽALKA V POHYBE 28.7. – 30.7.

Víkend plný pohybových aktivít vás rozhybe najmä v športovom areáli školy na Tupolevej ulici – v nedeľu 30. júla od 17:00 do 20:00 tam budú deti plniť športové úlohy a zbierať body, za ktoré ich odmeníme darčekom –, a v tenisovom klube Matčball, kde sa bude taktiež v nedeľu od 9:00 do 12:00 hrať nielen tenis, ale aj basketbal. **Terasajam 2023** zas prinesie pod terasou

BRATISLAVSKÝ DOBOVÝ PIKNIK

1.7.2023 ~ 13:00-21:00
SAD JANKA KRÁĽA ~ GOTICKÁ VEŽA

Program / podujatie moderuje Norman Šáro
13:00 otvorenie
13:30 hudobné vystúpenie/ C. a k. orchester
14:30 tančiareň/ B-Swing
15:00 módna prehliadka/ Prvorepubliková móda
16:00 hudobné vystúpenie/ SwinGang
17:30 tančiareň/ B-Swing
18:00 módna prehliadka/ Prvorepubliková móda
19:00 hudobné vystúpenie/ Fats Jazz Band

KULTÚRNE LETO V PETRŽALKE 2023 **VSTUP VOĽNÝ**

Podujatie je súčasťou Kultúrneho leta v Petržalke 2023, pod záštitou MČ Bratislava-Petržalka. www.kulturavpetrzalke.sk

na Holíčskej DJ-ing, MC's-rap, graffiti jam a breakdance.

O augustových podujatiach Fantastické leto a Živá pamäť sa dočítate v **letnom dvojčísle** novín Naša Petržalka.

LADIES NIGHT: KEĎ PREHOVORILA

Špeciálny filmový večer nielen pre ženy zažijete vo štvrtok 29. júna o 18:00 v Artkine za zrkadlom v DK Zrkadlový háj.

Harvey Weinstein patril k najväčším hollywoodskym producentom. Dráma Keď prehovorila mapuje udalosti, ktoré viedli k jeho pádu. 5. októbra 2017 uverejnil denník New York Times článok, ktorý ukázal Weinsteina ako

sexuálneho predátora a otriasol Hollywoodom v základoch. Snímka sa poctívou, takmer detektívnou rekonštrukciou práce dvoch novinárov približuje oceňovaným klasikám Všetci prezidentovi muži a Spotlight. Pri hľadaní Weinsteinovej obete, ktorá sa prestáva báť, si postupne uvedomujú, že materiál, ktorý pripravujú, môže mať hlboký vplyv nielen na údajného násilníka a jeho obete, ale aj na celú spoločnosť a vnímanie sexuálneho násillia.

CVIČENIE AJ DENNÉ TÁBORY

Celé leto v KZP budú prebiehať Denné tábory Petržalka 2023. Pravidelným pondelkovým cvičením na Pápežskej lúke sa presvedčíte, že **Zdravie nám pristane**. Letné stredy v Sade Janka Kráľa budú patriť **Zdravej JÓGE** s cvičiteľkou Ivou a vo filmovom cykle Človek a mesto spoznáte pôvab **Letného kina v Petržalke** za Domom kultúry Lúky.

Vstup na podujatia Kultúrneho leta v Petržalke 2023 je vďaka MČ Bratislava-Petržalka **voľný**.

Aktuálne informácie môžete sledovať online, na stránkach **KULTURAVPETRZALKE.SK**, **PETRZALKA.SK** a na facebooku Kultúra v Petržalke.

Matej Oravec,
Kultúrne zariadenia Petržalky

POHĽAD NA PETRŽALSKÝ VÝKLENOK

SÍDLISKO OČAMI VÝTVARNÍČKY ALEXANDRY BARTH

Narodila sa v Malackách, ale od útleho detstva žila v Bratislave – v Petržalke. Tu vstrebávala každodennú prítomnosť a šedosť panelákového sídliska, ako aj monumentálne čisté formy a ich kontrastné pôsobenie s komornými utilitárnymi stavbami - tieto prvky môžeme dnes nájsť aj v jej obrazoch.

Talented slovenská výtvarníčka Alexandra Barth na výstave Výklenok, prvom podujatí petržalskej knižnice na Vavilovovej 26 po veľkej rekonštrukcii, prezentuje trinásť diel

venujúcich sa prevažne záznamu mestského prostredia a mestských zátiší. Mesto je s ňou bytostne previazané a pre jej tvorbu je úplne smerodajné.

Alexandra Barth je absolventkou Katedry maliarstva a iných médií na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave v ateliéri Ivana Csudaia (2007 – 2013). Dnes je jej druhým domovom Taliansko, no najľudnatejšie slovenské sídlisko jej stále koluje v krvi.

KEDY: 1. 7. – 31. 12. 2023

KDE: knižnica Vavilovova 26

Nová podoba knižnice je výsledkom spolupráce architektonického ateliéru Noiz a architekta Martina Hudeca. Vizualizácia: Noiz

REKONŠTRUKCIA POBOČKY VAVILOVOVA 26: FINIŠUJEME!

Robíme všetko preto, aby naše pobočky knižnice boli pre čitateľov a návštevníkov stále krajšie a modernejšie.

To bol aj dôvod, prečo sa mestská časť rozhodla po rokoch zrekonštruovať svoju pobočku na Vavilovovej 26. Komplexná rekonštrukcia knižnice špecializovanej na

odbornú, populárno-náučnú a cudzojazyčnú literatúru sa začala v novembri 2022, ukončená bude do 30. júna 2023. Mestská časť na ňu vyčlenila z rozpočtu viac ako 76-tisíc eur, ďalších 77-tisíc získala na obnovu z externých zdrojov – z Fondu na podporu umenia. Autom novj podoby knižnice je architektonický ateliér Noiz v spolupráci s architektom Martinom Hudecom.

Vynovená knižnica bude slávnostne otvorená v posledný júnový týždeň. Okrem moderných priestorov hodných 21. storočia, pre návštevníkov opätovne otvorí aj hudobné oddelenie.

LITERATÚRA NA DŇOCH PETRŽALKY

Petržalská knižnica bude súčasťou už 25. ročníka podujatia Dni Petržalky. Návštevníci sa môžu tešiť na obľúbenú burzu kníh a celodenné výtvarné dielničky pre deti.

KEDY: 24. 6. – 11:00, 18:00 h.

KDE: Dostihová dráha Petržalka

PETRŽALSKÉ SÚZVUKY FERKA URBÁNKA 2023

Už len dva týždne ostávajú do uzavretia celoslovenskej literárnej súťaže neprofesionálnych autoriek a autorov všetkých vekových kategórií – Petržalské súzvuky Ferka

Urbánka 2023, ktorej už 34. ročník organizuje Miestna knižnica Petržalka.

Preto neváhajte a pošlite nám svoje básne, poviedky, rozprávky, ukážky z noviel či románov. Tento rok vyhlasujeme aj špeciálnu Cenu starostu MČ Bratislava - Petržalka, ktorou bude odmenené dielo s tematikou Petržalky. Táto cena je vyhlásená k 50. výročiu začiatku výstavby sídliska, ktoré si tento rok pripomínáme.

Literárne práce posielajte na mail ne-methova@kniznicapetrzalka.sk najneskôr do 30. júna.

Miestna knižnica Petržalka

VÝTVARNÉ DIELNE S PRESAHOM

Deti sa naučia nové techniky a zoznámia sa so súčasnými umelcami.

Mestská časť Bratislava-Petržalka pravidelne podporuje aktivity a projekty, ktoré pomáhajú spestriť a zlepšiť život obyvateľov a návštevníkov najľudnatejšieho sídliska. Tento rok už prostredníctvom dotácií rozdelila 75-tisíc eur štyridsiatim rozmanitým projektom a subjektom. Finančný príspevok získalo aj občianske združenie **Terra Cultra**. Uspelo so sériou tvorivých dielní pre deti, ktoré bude pod názvom Súčasné umenie v Matadorke v priebehu roka realizovať v priestoroch galérie Station. Ich cieľom je predstaviť malým milovníkom umenia súčasných výtvarníkov i nové výtvarné techniky.

CIEĽOM JE KULTIVOVAŤ PROSTREDIE

„Terra Cultra v preklade znamená kultivovaná pôda. Naším cieľom je teda istým spôsobom kultivovať prostredie, v ktorom žijeme,“ hovorí zakladateľka „ozetka“ **Radostina Doganová**. Bulharská výtvarníčka prišla na Slovensko v roku 1996 kvôli štúdiu na Vysokej škole výtvarných umení. Nebol to však jej prvý kontakt so Slovenskom. Jej mama totiž učila na Bulharskej základnej škole a gymnáziu Christa Boteva, ktoré sa začiatkom druhého tisícročia presťahovalo zo Starého Mesta práve do Petržalky.

Združenie Terra Cultra vzniklo v roku 2018. Členmi sú profesionálni umelci – medzi inými pedagóg bratislavského konzervatória, hudobník, skladateľ a dirigent Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu **Konstantin Ilievsky**. Gro činnosti tvorí podpora umelcov – slovenských aj príslušníkov menšín. Okrem toho sa venujú práci s deťmi a mláde-

Tvorivé dielne v Terra Cultra sa realizujú aj vďaka dotačnej podpore mestskej časti Petržalka. Foto: Terra Cultra

žou, mnohí majú totiž pedagogické skúsenosti. Napríklad Doganová učí na výtvarnom odbore ZUŠ Jána Albrechta na Topoľčianskej.

PREPOJENIE SVÝSTAVAMI

„Moje pôsobenie na ZUŠ mi ukázalo, že je veľmi dôležité pracovať s mladými ľuďmi a s deťmi. Vďaka galérii Station môžem profesionálny a pedagogický svet prepájať a dodávať tomu

nový rozmer,“ hovorí Doganová. Ide o to, že výtvarné dielne projektu Súčasné umenie v Matadorke sú previazané s aktuálnymi výstavami v galérii. „Keď pripravujeme novú expozíciu, umelcov požiadame, aby v kontexte výstavy hneď porozmýšľali aj nad koncepciou workshopu pre deti,“ približuje Doganová.

Niekedy môžu byť výstavy zaujímavé len esteticky, ale zvyčajne prinášajú aj presah, spojenie. „Mali sme tu napríklad interdisciplinárneho umelca Pavla Trubena. Jeho diela zobrazovali vysnívaný svet, kde spolu

žijú v zhode vlk so zajačom. Naznačil teda, ako by aj protiklady mohli vo svete fungovať.“

Do konca roka je naplánovaných sedem tvorivých dielní, prvá sa uskutočnila už v máji, v rámci výstavy talentovanej slovenskej výtvarníčky Ivany Mojšovej. „Deti boli nadšené, lebo si mohli vyskúšať olejomalbu, čo je dosť náročná – a aj drabá – technika. Pridanou hodnotou bola debata o téme výstavy, o anorexií. Deti sú vnímové, zaujímajú sa o vážne témy, argumentujú svoj názor, debatujú, učia sa. Umelecké aktivity otvárajú cestu k spoločnému rozhovoru.“

VIAC NEŽ KLASIKA

„Klasické techniky, dejiny umenia, ktoré sa učíme, to je super. Ale stretnúť sa osobne s mladými umelcami, ktorí sú im blízke vyjadrovaním aj tvorbou, myslím, že práve to dáva deťom oveľa viac. A odráža sa to aj na tom, čo potom vytvorí oni sami,“ verí Doganová.

Výtvarné dielne v galérii Station – nájdete ju na ulici Gustáva Mallého 2 – sú bezplatné. Presné termíny zverejňuje na sociálnych sieťach na FB profile galérie a OZ. Podľa Doganovej je dobré poslať správu cez kontaktný formulár na webstránke galérie STATION-GALLERY.SK (v sekcii Kontakt) a do poznámky uviesť, že máte záujem zúčastniť sa tvorivých dielní. Galéria vás už potom bude sama informovať vždy, keď naplánuje ďalší workshop.

V galérii sa však môžete zastaviť aj osobne. Povedia vám, aký je plán tvorivých dielní a pozriete si aktuálnu výstavu. Aj vďaka podpore Fondu na podporu umenia na jeseň plánujú predstaviť etablovaných slovenských umelcov ako Viktor Fuček (performace), Martin Gerboc a Beáta Gerbocová (maľba a textilné objekty), Rita Kozsorús či Ján Jánoš (maľba a šperk).

Martina Štefániková

TURNAJ VO VYBÍJANEJ OVLÁDLI DETI ZO ZŠ ČERNÝŠEVSKÉHO

Podujatie bolo súčasťou projektu Športom za duševné zdravie detí.

Hádzanársky oddiel Športového klubu polície Bratislava sa dlhodobo venuje práci s deťmi a mládežou od 5 rokov a svojimi kreatívnymi projektmi podporuje pohybové aktivity na školách. Výsledkom ich snaženia je aj projekt Športom za duševné zdravie detí zameraný na rozvoj a popularizáciu športu medzi školopovinnou mládežou v Bratislave a v širšom okolí.

Projekt zahŕňa aj turnaje vo vybíjanej. Ďalšie z podujatí sa uskutočnilo počas mája v telocvični na Záporožskej ulici. Turnaj, ktorý sa konal pod záštitou starostu Petržalky Jána Hrčku, otvorila príhovorom jeho prvá zástupkyňa Iveta Jančoková.

V kategórii 1. a 2. ročník si najlepšie počínali **deti zo ZŠ Černyševského 8**. Bronzovú priečku obsadili ich rovesníci zo **Základnej školy Turnianska 10**. V kategórii 3. a 4. ročník si pódiové umiestnenia vybojovali **deti zo ZŠ Lachova** (2. miesto) a opäť aj **ZŠ Černyševského** (3. miesto).

Ovál na Gessayovej je už piatym zrekonštruovaným oválom v areáloch škôl.
FOTO: Ivana Vrabľová

KARATISTI OSLÁVILI ÚSPECH

Skvelé meno robia mestskej časti Bratislava-Petržalka aj naďalej členovia a členky Karate klubu ŠŠK Bratislava.

Reč je tentokrát o Majstrovstvách SR detí a žiakov a Slovenskom pohári, odkiaľ si nádejní

karatisti a karatistky ŠŠK priviezli neuveriteľných **36 medailí a pohárov**.

Parádny úspech si, ako inak, zaslúži ešte veľkolepejšiu oslavu. Tá sa odohrala v areáli Základnej školy Tupolevova, v ktorej má klub aj svoje zázemie.

PIATY OVÁL JE OFICIÁLNE OTVORENÝ

Deň detí priniesol radosť z nového športoviska.

V areáli **Základnej školy Gessayova 2** bol prestrihnutím pásky za účasti vicestarostky **Ivety Jančokovej** i starostu **Jána Hrčku** oficiálne otvorený štvordráhový bežecký ovál s dĺžkou 200 metrov.

Hneď po ceremónii ho otestovali žiaci a žiačky základnej školy. V rámci olympijského dňa súťažili

v rozličných športových disciplínach, pričom tretí si obuli deti zo všetkých ročníkov.

Ovál na Gessayovej je už piatym zrekonštruovaným oválom v areáloch škôl v správe mestskej časti. Už predtým sa opravy dočkali dráhy na Tupolevovej, Dudovej, Lachovej a tiež na Nobelovom námestí.

Dávid Pavlík

SUDOKU

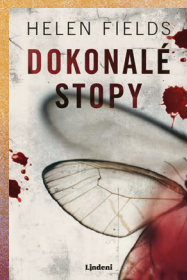
slovart

Čísla v správnom poradí z oboch zelených riadkov či stĺpcov nám zasielajte na e-mail noviny@petrzalka.sk do **9. júla**. Do predmetu správy uveďte heslo SUDOKU. Tento mesiac hráte o knihu od o Lisy See **Ostrov morských žien**.

9	5			1		3	
7					5		
	2	1				8	
4	8	6					
				7	6		
			8		1		
			5		3	9	
		3	7	6		5	1

				9	5	7	2	
				6		3		9
7						5		6
					2	9		
	1	7			9	4		5
		3			4	6	7	
	5	9						
1				4		2	9	3
				9				

„Do Edinburghu sa dalo ľahko zamilovať, keď tu človek našiel príjemné spojenie starej a novej architektúry a obyvateľstvo, ktoré... (dokončenie je v tajničke) a zároveň si zachovalo to svoje.“

Výherkyňou tajničky z čísla 5/2023 sa stáva **Zuzana Košťálová**, výhercom sudoku **Stanislav Domček**.

V júrovej tajničke hráte s vydavateľstvom Albatros o napínavú detektívku Dokonalé stopy od britskej autorky Helen Fields. Držíme palce!

<p>Pomôcky: YAR, tabart, atem, remab</p>						Miešaná marinovaná zelenina (potrav.)	3. časť tajničky	Učiteľ národov	Pôvodca všetkého, stvoriteľ (náb.)	Ilava (EČV)	Nástroj na drhnutie	Útok, napadnutie (kniž.)
Najkvalitnejšia káva												
Čo samo lieta												
Úžitok, prospech										Značka kozmetiky		
Črta tváre									Riečny kôrovec	Historický sláč. nástroj		
Na to miesto, tam								Cér (zn.)				
Nízke napätie								Spôsobia zranenie			1. časť tajničky	Športovec pestujúci atletiku, silák
Autor: Blah.	Nadmerné vyrúbanie lesa	Povedia (kniž.)	Aerá, po česky	Obloha, po anglicky	Tu máš		Závora (hovor.)					
					Japonský ostrov		Tabuľa maturantov					
Vnuk (kniž.)							Univerzálny odev					
							Jedlá huba					
Vodný tok							Tupil, urážal					
							Preddavok (bank.)					
Tajomný, po anglicky					Trojklonný nerast					J foneticky		
					Opito, po česky					Podnecuj k niečomu		
Right Knee Arthroscopy (skr.)				Ovinula, orotala						Mať, po česky		
				Príkry svah, skalisko						Český vrch		
United National (skr.)			Nešíkovne (nár.)					Jestvujem, existujem				
			Súč. maď. skladateľ					Ťah, po česky				Nič, kaz
Guľôčka z mydlovej peny								Niekde (hovor.)				
								Obrysová čiara, obrys				
Pomôcky: Osať, Ya, eery	Vzlet	Oleje, po anglicky					Mútila					
		Žiaci 8. ročníka					Lekár (hovor.)					
2. časť tajničky							Ústna dohoda					
							Skrýša zvierat					
Územie na Balkáne					Tuzexová poukážka			Voice Unit (skr.)			Erebos (arch.)	Rodička
					Cítoslovce bolesti			Argón (zn.)				
Prúdom vody odstráň				Odroda kelu						Konzumujem		
				Chlorid draselný						Jemen (MPZ)		
Popevok			4. časť tajničky								Revúca (EČV)	
			Hliník (zn.)								Ukazovacie zámeno	
European Civil Aviation Conference (skr.)					Okresná odborová rada (skr.)			Dýchanie, po nemecky				
Jemnozrná hornina					Herecký výkon			Šupinatý vodný stavovec				

Odpovede zasielajte na e-mail noviny@petrzalka.sk do 9. júla 2023 v predmete správy so slovom Tajnička.